

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ДЕСЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина перша

Стенограма пленарного засідання

5 вересня 2023 року

Київ 2023

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ДЕСЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина перша

Стенограма пленарного засідання

5 вересня 2023 року

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Вівторок, 5 вересня 2023 року)

Частина перша

Відкриття десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання	...5
Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...5
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про порядок денний десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання»	...13
Прийняття рішення про включення до порядку денного сесії: проекту Постанови «Про деякі особливості висвітлення роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану»	...16
проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з підтримки сектору безпеки і оборони України»	...17
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про відставку Міністра оборони України Резнікова О.Ю.»	...18
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про звільнення Рустема Енверовича Умерова з посади Голови Фонду державного майна України»	...31
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про звільнення Піщанської О.С. з посади Голови Антимонопольного комітету України»	...41
Заява депутатської групи «Довіра»	...50
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...51

Заява депутатської фракції політичної партії «Європейська солідарність» та депутатської фракції політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» ...54

Внесення змін до:

Кодексу України про адміністративні правопорушення та інших законів України щодо удосконалення порядку притягнення до відповідальності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування ...55

деяких законів України про визначення порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, в умовах воєнного стану ...58

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
5 вересня 2023 року, 12 година 35 хвилин*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідно до частини першої статті 26 Регламенту Верховної Ради України перед відкриттям пленарного засідання десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання нам необхідно здійснити реєстрацію за допомогою електронної системи. Прошу народних депутатів підготуватися до реєстрації.

Нагадую, після початку реєстрації необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснуту на зелену кнопку «За», тобто зараз червоні та жовті кнопки не підходять, це ваша відповідальність і ваш потім статус на сайті, та утримувати ці дві кнопки одночасно до кінця реєстрації.

Готові реєструватися? Прошу народних депутатів зареєструватися.

У залі зареєстровано 284 народні депутати.

Прошу показати по фракціях і групах, якщо це можливо.

Відповідно до Конституції України, Регламенту Верховної Ради України, Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» дев'яту сесію Верховної Ради України дев'ятого скликання та її пленарне засідання Верховної Ради України оголошую закритим.

Водночас відповідно до статті 83 Конституції України десяту сесію Верховної Ради України дев'ятого скликання та її пленарне засідання Верховної Ради України оголошую відкритим, з чим нас всіх і вітаю. Десята, ювілейна, сесія (*Оплески*).

Ще раз гімн заспіваємо? Прошу.

(*Лунає Державний Гімн України*).

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Слава Україні! Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Бажаю усім нам, щоб десята, ювілейна, сесія була насичена гарними, корисними для українського народу рішеннями.

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися перед початком розгляду питань порядку денного надати по 3 хвилини для виступів уповноважених представників депутатських фракцій і груп.

Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи.

Костенко Роман Васильович, фракція «Голос». Чи хто виступатиме від фракції «Голос»?

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Інна Совсун.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна. Будь ласка.

СОВСУН І.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги! 1 грудня 2022 року Президент Зеленський під час виступу сказав таке: «Забезпечимо, зокрема, духовну незалежність. Ми ніколи і нікому не дозволимо будувати імперію всередині української душі». А далі було озвучено більш конкретне рішення Президента: «РНБО доручило уряду внести на розгляд Верховної Ради законопроект, щодо унеможливлення діяльності в Україні афілійованих із центрами впливу в Російській Федерації релігійних організацій».

Шановні колеги, шановні представники фракції Президента, від цієї заяви Президента минуло 278 днів. За цей час відбулося багато подій довкола російської православної церкви тут, в Україні. Ми бачили рішення місцевих рад, якими розривалися договори оренди з московською церквою тут, в Україні. Ми бачили ганебні відмови московських священників ховати українських військових. Ми також, і це треба визнати, бачили арешти та обшуки в окремих діячів московської церкви. І хтось може думати, що цього достатньо, мовляв, заарештовувати треба тих, хто працює безпосередньо на росію. Ось заарештували предстоятеля Києво-Печерської Лаври митрополита Павла, відомого за прізвиськом «Паша Мерседес». Хіба цього не досить? Ні, друзі, цього не досить. Нам не досить заарештувати окремих діячів московської церкви тут, в Україні, тому що нам необхідно викоринити цю церкву тут, в Україні.

Хочу нагадати тим, хто забув реакцію очільника московської церкви тут, в Україні, митрополита Онуфрія на арешт Павла, який сказав, що вони сприймають це із сумом і з жалем, що це просто якесь непорозуміння. Непорозумінням він з-поміж іншого назвав оприлюднені СБУ записи, у яких Павло, у тому числі повністю відтворюючи російські наративи, говорить про те, що вторгнення росії до України – це війна Америки та росії до останнього українця, водночас так само радів звільненню Херсона. Мені не дивно, що громадянин росії Онуфрій вважає арешт Павла непорозумінням, але мене дивує, що досі український парламент нічого не зробив, аби діяльність російської церкви тут, в Україні, викоринити.

Шановні колеги, шановна президіє, ми з колегами з фракції «Голос» ініціювали звернення до президії парламенту з тим, аби розглянути такі законопроекти, які забороняють діяльність московської церкви тут, в Україні.

Таких законопроектів на сьогодні п'ять, тобто є з чого вибирати. Станом на сьогодні 130 депутатів підписалися під цим зверненням. І ми дуже сподіваємося, що вистачить політичної сміливості для того, аби це звернення, зрештою, отримало результат і ми тут, у парламенті, виконали те, що Президент пообіцяв 278 днів тому, та духовну незалежність Українського народу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ковальчук, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

Костюк?

Костюк Дмитро. Будь ласка.

КОСТЮК Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Прошу вважати мій виступ депутатським запитом до Генеральної прокуратури, Національної поліції, ДБР.

Розкажу про те, як у звичайному українському місті витрачають військове ПДФО – актуальна тема, яку ми скоро розглядатимемо у Верховній Раді України. Понад 200 мільйонів гривень з бюджету на цей відразу рік було виділено в місті Звягель на ремонти доріг і бруківки. Ця сума постійно збільшується, йдеться, певне, вже про понад півмільярда гривень, коли в довоєнний час, до початку повномасштабного вторгнення, ця сума становила лише 13 мільйонів гривень.

Що це таке? Це велике будівництво? Ні. Насправді йдеться про ямкові ремонти, поточний ремонт доріг. Тому що дві місцеві фірми, які розподіляють між собою тендери на дорожнє будівництво, не мають ані людей, ані техніки, щоб робити капітальний ремонт доріг. Обидві фірми депутатів міської ради Звягеля, один з них навіть очолює комісію, яка й вирішує питання розподілу коштів на ремонти доріг.

Це ще не все, є й інші чиновники, інші управління, де також намагаються працювати, максимально заробляти під час війни. Може, ви чули, може, війна закінчилася? Може, Україна вже перемогла? Насправді ні, а у Звягелі понад 6 мільйонів гривень витрачають на ремонти клубів. 6 мільйонів гривень! Скільки дронів можна закупити? У той час, коли військові, їхні родичі збирають кошти, є дуже вигідний керівник управління, лейтенант СБУ, який уникає мобілізації і знає, які цифри додати до проектної документації, кому віддати тендери.

І такий дерибан відбувається щодня за рахунок прибутку, отриманого від військового ПДФО, що залишилося на місцях. Там ці кошти, вони чомусь, не витрачаються на укриття, на підтримку військових, а витрачаються ось так. Саме тоді, коли мільйони українців збирають допомогу армії, мільярди гривень по всій країні йдуть до кишень певних ділків, які вирішили нажитися в цей час. Ось такий бенкет під час війни.

Ми у Верховній Раді відмовилися ще минулого року, і цього року від коштів на соціально-економічний розвиток регіонів, тому що в країні війна, їх і так не вистачає, усе з державного бюджету йде на армію. Водночас у районному центрі Звягель, де налічується 50 тисяч населення, кожен депутат міської ради отримав на соцеконом по півмільйона гривень. Бенкет під час війни. Ганьба!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Сьогоднішнє засідання парламенту досить символічне, і не лише тому, що ми вступили в епоху, коли чітко розуміємо, що проголосити незалежність, створити всі атрибути, усі інституції держави – це дуже важливо, але й тому, що захистити державу – не менш важливо. У цьому сенсі фракція «Батьківщина» дуже уважно готувалася до цього пленарного тижня. Ми вважаємо, що це один із тих тижнів, коли кожне рішення, дійсно, стає історичним. Відновлення електронного декларування, фінансовий моніторинг життя посадовців, питання, які безпосередньо пов'язані з найважливішим – нашими воїнами, захистом їхнього статусу, фінансуванням, ключовими моментами щодо функціонування української армії – усе це разом викликає лише повагу до сьогоднішнього порядку денного. Водночас ми чітко розуміємо, що саме такі питання повинні бути в порядку денному, саме такі питання повинні хвилювати суспільство і знаходити відображення в сесійному залі.

Для фракції «Батьківщина» є декілька принципових моментів, які ми сьогодні будемо озвучувати під час прийняття цих найважливіших рішень. Але я хотів би застерегти, і наголосити на ще одному важливому питанні – кадровому питанні, яке й не просто назріло, а й перезріло, яке треба було вирішувати ще вчора, а, можливо, й позавчора. Це ті питання, які дозволяють сьогодні абсолютно чітко дати відповіді на те, чи чують суспільство, чи є сьогодні в нас всі можливості, щоб виправляти страшні помилки, які ми робили, але водночас рухатися вперед, а не назад. Думаю, що ті пленарні засідання, які будуть днями, дають нам чітку можливість саме руху вперед.

Фракція «Батьківщина» підтримує цей порядок денний, і ті принципові моменти, які я озвучив, будуть нами голосуватися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Констанкевич Ірина Мирославівна, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець).

Шановні колеги народні депутати, я погоджуюся з попередніми спікерами, що сьогодні для нас особливий і символічний день, зокрема, щодо питань кадрових призначень. Сьогодні ми розглядатимемо кандидатуру на посаду міністра оборони і, водночас, є питання стосовно призначення міністра культури. Проте в порядку денному ми, на жаль, не бачимо цього кадрового питання. Тому що це ще одна можливість говорити про ту кризову ситуацію, створену в українській культурі. Це свідчення того, що ми не розуміємо, що питання оборони країни і питання культури – це тотожні, а не протилежні поняття, тому що ми говоримо про оборону, про захист нашої країни, а культура є саме тим джерелом і має подібний функціонал для захисту. До того ж, дякуючи можливостям культури, ми можемо використовувати її як м'яку силу і наступати. Якби ми ставилися до культури по-іншому, а не як до маргінальної, можливо, не бачили б такої реакції на Україну у світі, як бачимо зараз.

Сподіваюся, більшість народних депутатів звернула увагу на публікацію, де комісія ООН засвідчила, що немає достатніх наявних доказів на визнання геноциду в Україні. Скажіть, будь ласка, що стало приводом стверджувати комісії ООН, що геноциду в Україні не було? А я вам скажу: чи не дали ми самі цьому підстав, коли не виділили фінансування на відновлення будівництва Національного музею Голодомору-геноциду? Чому Папа Франциск має право казати про росію як країну великої культури? Тому що він не знає про Україну як країну великої культури. Що ми зробили для того, щоб популяризувати у світі Україну як країну великої культури?

Тому я закликаю і керівництво парламенту, і центральну виконавчу владу найближчим часом внести на розгляд Верховної Ради України кандидатуру на посаду міністра культури. Нам потрібно це питання вирішувати вже зараз, тому що йде наступний бюджетний рік, а це питання щодо фінансування наших медіа, зокрема на «UA:Суспільне мовлення», фінансування книг, бібліотек. Поки хтось проводить злочинні схеми на бруківці, ми своїми руками душимо українську культуру.

Тому, будь ласка, давайте найближчим часом проголосуємо за міністерку культури і підтримаємо тих, хто, дійсно, дбає за розвиток української культури і гуманітарної сфери.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Іванович Кулініч, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

КУЛІНІЧ О.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець). Добрий день, шановні колеги. Понад дев'ять років в Україні триває війна і вже понад півтора року відбувається повномасштабне вторгнення ворога. З лютого 2022 року в державі серед військових зросла кількість поранених, осіб з інвалідністю, осіб, які потребують

відновлення, фізичної реабілітації та психологічної допомоги. Наразі це одне з ключових соціальних питань в державі.

Саме тому на Полтавщині за кошти обласного бюджету вперше в Україні була запущено програму соціального відновлення ветеранів та їх сімей. Також за рахунок залучених нашою командою приватних коштів був реалізований пілотний проект щодо соціального відновлення діючих військових.

Дуже важливо, щоб ветерани та діючі військовослужбовці отримували послуги соціального відновлення разом із своїми родинами – дружинами та дітьми. Сім'ї військових дуже важко переносять розлуку, відсутність батьків, тому вони обов'язково потребують психологічної допомоги. У рамках запущеної нами програми захисники та їх родини отримали весь комплекс заходів, направлених на покращення фізичного і психологічного стану. До того ж послуга щодо соціального відновлення базувалася на особистих потребах кожного захисника, які спочатку виявлялися, і саме під них розроблялася індивідуальна програма. Була підібрана та навчена мультидисциплінарна команда у складі психологів, соціальних педагогів та психіатрів. Фахівці мультидисциплінарної команди Міністерства соціальної політики та Міністерства оборони відпрацювали дуже злагоджено у цьому проекті, надали фахову допомогу, виходячи з досвіду роботи саме з учасниками бойових дій.

Тобто після завершення десятиденного курсу соціального відновлення ми отримали виключно позитивні відгуки, тож захисники й надалі отримуватимуть супровід у багатьох громадах Полтавщини, які також підтримали цей проект.

Переконаний, програма соціального відновлення як ветеранів, так і діючих військових має бути масштабована на всю країну. Полтавщина готова ділитися нашим успішним досвідом. Упевнений, у більшості областей є відповідна інфраструктура, умови та можливості.

Хочу подякувати особисто міністру соціальної політики Оксані Жолнович за підтримку нашої ініціативи і активну співпрацю в цьому проекті. Зараз Міністерство соціальної політики, Міністерство оборони та Міністерство у справах ветеранів напрацьовують відповідний проект постанови. Тому хочу звернутися особисто до Прем'єр-міністра Дениса Шмигала з проханням прискорити розгляд такого проекту постанови. Наші військові та ветерани повинні отримувати якісну послугу соціального відновлення, особливо разом зі своїми родинами, бо вони цього потребують і на це заслуговують.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Петро Олексійович Порошенко, фракція «Європейська солідарність».

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Вітаю з початком роботи десятої сесії. Хочу

наголосити, що зараз ми маємо сконцентруватися виключно на законопроектах щодо армії, щодо нашого руху до ЄС та НАТО і щодо державотворення включно з мовою і вірою.

Хочу акцентувати увагу на питанні щодо армії. Учора ввечері мною був зареєстрований напрацьований робочою групою законопроект стосовно надання статусу учасника бойових дій усім військовослужбовцям, прізвища яких подали командири. Не треба принижувати українських воїнів стоянням у довгих чергах. На сьогодні в нас є до мільйона учасників бойових дій. Оформіть автоматично та видайте їм посвідчення і не принижуйте воїнів. Бо сьогодні є військовополонені, родини яких позбавлені пільг, є азовці, є орденосці, а статусу учасника бойових дій не мають, їхні діти не зможуть вступити до вищих навчальних закладів, отримати земельної ділянки. Я не розумію, кому потрібна ця бюрократична процедура, і закликаю всіх доєднатися, підписатися і виступити співавторами законопроекту про УБД.

Постійна відсутність уряду є категорично неприйнятною, бо навіть закон, який ми прийняли щодо 30 тисяч гривень й досі повністю не імплементований. Решту законопроектів, зокрема щодо покращення забезпечення, стосовно дронів, снарядів, Верховна Рада має поставити пріоритетними. Це перше.

Друге. Щодо руху України до ЄС та НАТО. Відновлення електронного декларування – важливий крок, який наближає початок переговорів про вступ України до ЄС. Свого часу ми створили САП, НАБУ, провели конкурс до Вищого антикорупційного суду, затвердили всі необхідні позиції і забезпечили їх незалежність.

Третя позиція – щодо електронного декларування, на чому я зараз хотів би наголосити. Ми за відкриті декларації, виняток лише для Збройних Сил України. Ми за декларування оренди. Ми категорично за декларування доходів усіх позаштатних радників Офісу Президента, які зараз з'явилися, так званих радників-шептунів. Цей синедріон справляє колосальний вплив на державні рішення, вони щодня щось говорять в ефірах, кладуть щось в кишені й уникають декларування.

І крайня позиція – це висвітлення роботи Верховної Ради України. Ми повинні поставити законопроект про заборону московської церкви, ми повинні працювати на державу. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Воронько, депутатська група «Відновлення України». Будь ласка.

Ви передали слово, так?

Гнатенко. Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане головуєчий, дорогі колеги. Сьогодні ми розпочали чергову парламентську сесію, що

відбувається під час широкомасштабного вторгнення. Наступні місяці потребують від нас консолідації. Ми маємо пройти бюджетний процес, прийняти рішення, що дадуть можливість розпочати реальні перемовини про вступ нашої держави до ЄС, підтримати Сили безпеки й оборони України та посилити соціальний захист наших громадян.

Нагадую, що до кінця наступного тижня парламент має отримати проект Державного бюджету на наступний рік. Виходячи з нинішньої ситуації, цілком зрозуміло, що він має бути кошторисом оборони нашої держави, однак ми маємо забезпечити також і соціальні проблеми українського суспільства.

Потрібно масштабувати ефективну роботу фонду ліквідації наслідків збройної агресії, ніхто не повинен залишитися без даху над головою, зі зруйнованим житлом, особливо в передзимовий час. Цьогорічних понад 60 мільярдів гривень, з яких уже 35 мільярдів гривень виділено та профінансовано з державного бюджету, об'єктивно недостатньо для закриття цих нагальних проблем. Нагадую, що за попередніми підрахунками прямі збитки одного житлового фонду становлять майже 55 мільярдів доларів.

Окремо в бюджеті на наступний рік потрібно передбачити кошти для зростання соціальних стандартів. Нагадую, що у цьому році рівень мінімальної заробітної плати не підвищувався, натомість в наступному році ми маємо відновити збільшення оплати праці наших співгромадян. Також це стосується й рівня прожиткового мінімуму для різних категорій осіб і, відповідно, пенсій для мільйонів осіб похилого віку. Ми не маємо права в умовах війни звужувати соціальну допомогу для внутрішньо переміщених осіб.

Депутатська група «Відновлення України» також наполягає на розширенні часових меж поняття «дитина війни» і враховувати це питання не з 2022 року, а з 2014 року. Ми не можемо надавати допомогу одним, а про інших, які понад дев'ять років страждали, забути. Усі діти війни заслуговують на гідний соціальний захист.

Також держава за рахунок бюджетних програм має стимулювати внутрішнє виробництво будівельних матеріалів. Лише поцікавтеся, що сьогодні відбувається з потужностями з виробництва скла, цегли та інших будівельних матеріалів, ви будете здивовані. Відбудувати державу повинні українські будівельники і саме з українських будівельних матеріалів.

Закликаю колег депутатів під час чергової сесії продемонструвати зрілість українського парламентаризму, продовжити працювати задля перемоги нашого народу над агресором.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрій Олексійович Павленко, депутатська група «Платформа за життя та мир», і будемо переходити до розгляду інших питань.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановна президіє, шановні колеги, шановний український народ! Починає роботу десята, ювілейна, сесія парламенту цього скликання. На наш погляд, пріоритетом в нашій роботі мають стати насамперед питання щодо підтримки Збройних Сил України, українського солдата, забезпечення всім необхідним української армії – від бронетехніки, БК до обладнання. Це по-перше.

По-друге, це підтримка української економіки – від військово-промислового комплексу до малого і середнього бізнесу. Без сумніву, не менш важливим завданням перед парламентом, урядом і органами виконавчої влади всіх рівнів є соціальний захист тих категорій населення, які найбільше сьогодні потребують підтримки і уваги з боку держави, які стали новими викликами для української державності. Насамперед це діти, які постраждали в наслідок війни, ветерани, військовослужбовці, поранені, сім'ї загиблих. Саме на це ми мусимо максимально звернути нашу увагу і з точки зору сучасного законодавства, і з точки зору реальної допомоги кожній із цих категорій. Саме на цьому наголошує і Президент України, визначаючи ті пріоритети в українській доктрині, на яких має зосередитися сьогодні держава.

Водночас, на жаль, мусимо констатувати, що окремі центральні органи виконавчої влади діють всупереч завданням, визначеним парламентом, і тим завданням, які визначаються Президентом України. Нагадаю, з цієї трибуни Президент чітко сказав, що кожна дитина повинна зростати в сім'ї.

Проте дії Міністерства соціальної політики сьогодні протилежні до тих завдань. Замість того щоб створювати сімейні форми виховання, реальну систему підтримки і захисту дітей, які постраждали в наслідок війни, міністерство нівелює цю роботу, бореться із закладами, з якимись заявами, бере участь у конференціях замість того, щоб робити ключове, що вимагає соціальна політика, – допомагати і захищати. Міністерство ж натомість діє за принципом: покарати і проконтролювати. Це все, на чому сьогодні зосереджена їхня увага. На жаль, відбувається повне нерозуміння, що таке первинний рівень, де починається реальна допомога людині. А вона починається в громаді.

На жаль, ця невідповідність між заявами і реальними діями сьогодні ставить нанівець дуже багато роботи, зробленої Верховною Радою, а також Президентом України. Вимагаємо від парламенту серйозно поставитися до реальних дій чинного Міністерства соціальної політики та його очільників.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до розгляду наступного питання порядку денного. На засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп було

обговорено і схвалено проект порядку денного десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Відповідно до частини першої статті 21 та частини першої статті 22 Регламенту Верховної Ради України Головою Верховної Ради України внесено на затвердження Верховною Радою України проект Постанови «Про порядок денний десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 9682](#)).

На засіданні Погоджувальної ради ми ухвалили пропозицію про обговорення цього питання. Відповідно до положення Регламенту Верховної Ради України дане питання обговорюється за скороченою процедурою. Тому пропоную представникам депутатський фракцій і груп записатися на виступи: два – за, два – проти.

Запросить народних депутатів до залу, через 8 хвилин відбудеться голосування.

Хто виступатиме від фракції «Європейська солідарність»? Ірина Володимирівна Геращенко? Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Упродовж 32 років роботи парламенту незалежної України на початку нової сесії голосується два проекти постанов: про діяльність Верховної Ради України і про висвітлення діяльності Верховної Ради України.

Сьогодні ми будемо голосувати ключовий для євроінтеграції законопроект про відновлення електронного декларування. Очевидно, що це голосування має бути прозорим, а виборці мають знати, як насамперед фракція монобільшості, у якій понад 230 депутатів, підтримуватиме чи не підтримуватиме прозорість електронних декларацій, так, як це свого часу ввела наша політична команда. Також цікаво буде знати, як саме фракція монобільшості завалила голосування про те, щоб декларувався Офіс Президента, тому що насправді там сьогодні сконцентрована ключова влада.

Тому, колеги, ми звертаємося з тим, що діяльність Верховної Ради України має бути прозорою. Ми зареєстрували проект постанови про висвітлення нашої з вами діяльності і просимо зараз включити проект Постанови «Про деякі особливості висвітлення роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» ([№ 9677](#)) до порядку денного сесії. Ми вимагаємо включити до порядку денного і проголосувати як невідкладний законопроект про УБД, зареєстрований також представниками нашої фракції. 850 тисяч наших захисників не можуть отримати статусу УБД, бігають, збирають папірці. Це абсолютна ганьба! Ще й досі в Україні працює церковна ефесбешна філія, досі блокується законопроект про заборону московської церкви. Скільки галасу було навколо питання щодо бомбосховищ, мучили мерів міст і сьогодні продовжується наступ на місцеве самоврядування в Чернігові, де тривають обшуки в Ломаки, але

законопроект про бомбосховища ви не ставите і так само не ставите інші важливі законопроекти, якщо їх пропонує опозиція. Це ненормально. Тому ми вимагаємо, щоб після голосування проекту постанови про...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шуфрич Нестор Іванович, депутатська група «Платформа за життя та мир».

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний пане головуєчий, шановні колеги. Безумовним пріоритетом порядку денного десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання мають бути питання оборони, надання усіх можливостей Збройним Силам України для подолання і знищення ворога, який напав на нашу країну, і з цього ми маємо виходити. Це головне.

Безумовно, нашим пріоритетом має також бути і питання підтримки тих людей, які постраждали в наслідок цієї війни, які зараз знаходяться на території України, – це переселенці, ті, які втратили своїх рідних, і, які повернулися пораненими. Ми маємо сьогодні всіляко підтримувати наше підприємництво, яке не залишило Україну, яке сьогодні підтримує кожного, хто здатен і хоче працювати саме в Україні і не поїхав за кордон.

Ми, безумовно, розуміємо всіх тих, хто не витримав і мав легальні можливості виїхати за межі України. Проте сьогодні ті, які залишилися і працюють, створюють фундамент для нашої перемоги разом із нашими славетними військовими і всіма тими, хто сьогодні причетний і задіяний у підготовці бойових дій, нашого наступу, який, я абсолютно переконаний, завершиться нашою перемогою.

Саме ці пріоритети мають бути забезпечені під час роботи десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович Власенко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановний пане головуєчий. Фракція «Батьківщина» вважає, що порядок денний повинен мати дві скерованості – це забезпечення безпеки і обороноздатності нашої країни зараз та відбудова України після нашої перемоги. Ми вважаємо, що всі інші питання необхідно відкласти.

Натомість ми отримали, до речі, лише тільки сьогодні, ось такий порядок денний, у якому є багато питань, що не мають ніякого відношення ані до відсічі

збройної агресії російської федерації, ані до розбудови щасливої, незалежної України після нашої перемоги.

Ще хочу зазначити, що цей порядок денний, як завжди, написаний з перекосом. Ті законодавчі пропозиції, які вносить опозиція, не завжди потрапляють до порядку денного сесії. Також не потрапляють до порядку денного ті пропозиції, які вносяться комітетами, очолюваними представниками опозиції. Зокрема, комітет, головою якого є член фракції «Батьківщина», має лише вісім законопроектів ось у цьому талмуді.

Тому, ми вважаємо, цей документ складено незбалансовано, у ньому не відображаються найнагальніші потреби українців ані сьогодні, ані після закінчення війни, тому ми не зможемо підтримати його своїм голосуванням.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є ще представники депутатських фракцій і груп, які хотіли б виступити по 1 хвилині? Тоді переходимо до голосування.

Шановні колеги, займіть, будь ласка, робочі місця, будемо голосувати.

Запросіть народних депутатів до залу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про порядок денний десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 9682](#)) у цілому. Прошу голосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Порядок денний сесії схвалено.

Прошу показати по фракціях і групах.

З процедури – Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, ми зареєстрували проект постанови про висвітлення діяльності Верховної Ради України...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Номер?

ГЕРАЩЕНКО І.В. Це проект постанови № 9677. Дуже важливо, щоб українці знали, як Верховна Рада відновлює електронне голосування, як ми голосуємо той чи інший законопроект, який наближає або, навпаки, блокує наш шлях до Європейського Союзу та НАТО. Дуже важливо повернути «годину запитань до Уряду». Дуже важливо, щоб ми стали європейським парламентом.

Дійсно, я як народний депутат вже не першого скликання хочу зазначити, що гласність, прозорість, демократичність українського парламенту завжди відрізняли нас від «госдури» російської федерації. Мені дуже сумно, що сьогодні ми самі чимось повертаємо Україну до росії, білорусі. Давайте цього не робити! Ми просимо прозорості в роботі парламенту.

Про що йдеться в нашому проекті постанови? Ми хочемо, щоб запис пленарних засідань транслювався не вночі, а з 18-ї години до 24-ї години, щоб висвітлювалася робота комітетів і фракцій. Гадаю, це дуже...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Ірини Володимирівни Геращенко, яку вона щойно озвучила, – про включення до порядку денного засідання проекту Постанови «Про деякі особливості висвітлення роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» ([№ 9677](#)). Прошу голосувати.

«За» – 247.

Рішення прийнято (*Шум у залі*).

Зараз розглянути? А, доручення комітету... Добре.

Сергію Віталійовичу Кальченко, проект постанови про висвітлення ваш? Чи Потураєва? Ви не знаєте. Зараз ми з'ясуємо, чи її розписали. Якщо так, то на який комітет і таке інше. Добре. Якщо сьогодні ми не дійдемо, то завтра перейдемо до розгляду цього проекту постанови. Дякую.

Її не розписано? О'кей. Тоді я прошу Апарат оперативно зайнятися розписуванням, а далі відповідний комітет, на який буде розписано, її розгляне.

Микиша – з процедури.

МИКИША Д.С., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 181, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Колеги, до порядку денного раніше було включено законопроект [№ 9559-д](#), у якому йдеться про те, що ми дозволяємо місцевому самоврядуванню допомагати українській армії. На жаль, його виключили.

Я хотів би повернути його до порядку денного сьогоднішнього або завтрашнього засідання, щоб ми за нього зрештою проголосували, аби місцеве самоврядування мало змогу безперешкодно допомагати українській армії. Прошу колег підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми зараз можемо говорити лише про сьогоднішнє засідання, тому що завтрашнє засідання буде фіналізуватися на засіданні Погоджувальної ради завтра зранку.

Ставлю на голосування пропозицію Микиші про включення до порядку денного сьогоднішнього засідання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з підтримки сектору безпеки і оборони України» ([№ 9559-д](#)). Прошу голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Законопроект включено до порядку денного.

Олено Олексіївно, є висновок комітету щодо цього законопроекту? Добре. З процедури – Гончаренко? Прошу. Усі вищезгадані...

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Олексій...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, можна секунду?

Пане Микиша, законопроект № 9559-д можна буде розглянути після розгляду всієї адженди на сьогодні, тому переставити його – це окреме голосування. Зараз законопроект просто додано до порядку денного, він стоїть після всіх сьогоднішніх законопроектів. Якщо у вас є бажання його підняти, – це окреме голосування. Ви зараз хочете? Давайте ми Гончаренка заслухаємо, потім перейдемо до вашого питання. Зараз у нас на розгляді кадрові питання, тож тільки після кадрових питань.

Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановні друзі, законопроект [№ 9142](#) надзвичайно важливий, у ньому йдеться про право на демобілізацію тих, хто відслужив 18 місяців, хто мобілізувався добровільно. Це надзвичайно важлива тема.

На жаль, цей законопроект з березня лежить у Верховній Раді й не розглядається. Дуже важливо його внести, щоб подискутувати щодо цього питання, можливо, це буде інший термін, але дуже важливо визначитися, що все-таки вихід є. Бо на сьогодні склалася така ситуація, що вхід до Збройних Сил України є, а виходу немає, і це неправильно. Не можна витягти війну на плечах одних і тих самих людей. Ми не знаємо, скільки вона ще триватиме. Дай, Боже, швидкої перемоги, але, це може затягнутися на рік і більше. Тож нам необхідно визначити термін, коли люди, які вже віддали своє Батьківщині, зможуть піти.

Прошу включити законопроект № 9142 до порядку денного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, ви говорите про сьогоднішнє засідання чи взагалі про включення цього питання до порядку денного сесії?(Шум у залі). Сесії. Добре. Думаю, він там і так є, ви перевірте.

Колеги, переходимо до кадрових питань.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить вирішення питання про відставку членів Кабінету Міністрів України. Згідно з частиною четвертою статті 20

Регламенту Верховної Ради України питання включається до порядку денного сесії позачергово без голосування.

4 вересня 2023 року Олексій Юрійович Резніков подав до Верховної Ради України заяву з проханням прийняти його відставку з посади міністра оборони України. Профільний Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки розглянув зазначену заяву та за наслідками розгляду народні депутати України члени комітету внесли на розгляд Верховної Ради України відповідний проект постанови [№ 9679](#), відповідні матеріали вам надані.

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради ми узгодили таку процедуру розгляду цього питання: виступ міністра оборони України – до 10 хвилин; запитання до міністра від народних депутатів – до 6 хвилин (1 хвилина – на запитання, 2 хвилини – на відповідь); доповідь від профільного комітету – до 2 хвилин; виступи від депутатських фракцій і груп – до 16 хвилин і прийняття рішення. Усього – до 35 хвилин.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття процедури розгляду даного питання, яку узгодили на засіданні Погоджувальної ради. Це процедурне рішення, потрібно 150 голосів. Прошу голосувати.

«За» – 323.

Рішення прийнято.

Процедуру узгоджено.

Прошу показати по фракціях і групах.

Переходимо до розгляду питання.

До слова для виступу запрошується міністр оборони України Олексій Юрійович Резніков. До 10 хвилин (*Оплески*).

РЕЗНІКОВ О.Ю., *міністр оборони України*. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Шановні українці! 22 місяці тому я з цієї трибуни оприлюднив пріоритети своєї роботи, і на їх основі було сформовано програму дій Міністерства оборони України. Суть цієї програми – вступ до НАТО де-факто. Через 112 днів після мого призначення розпочалося повномасштабне російське вторгнення, і відтоді Міністерство оборони паралельно рухалось двома пов'язаними треками: перший – це відсіч російської навали і забезпечення фронту; другий – це реформи, щоб наша армія ставала сильнішою і була взаємосумісною з арміями Альянсу. Будучи цивільним відомством, ми набували спроможності під час війни, якої Європа не бачила 80 років.

Зупинюся лише на деяких результатах діяльності команди Міністерства оборони. Ці результати, особливо на міжнародному напрямі, є частиною досягнень великої команди на чолі з Президентом України Володимиром Зеленським. Успіх забезпечили спільні зусилля уряду, Офісу Президента, Верховної Ради, наших дипломатів, активістів, діаспори і, головне, – наших воїнів, які вразили світ своєю хоробрістю й майстерністю.

Після 24 лютого найгострішою проблемою, яку довелося розв'язувати, була зброя. За оцінкою Генерального штабу ЗСУ, ресурсів Сил оборони мало

вистачити тоді на 2-2,5 місяці інтенсивних боїв. Після цього наша армія фізично закінчилася б. Ми здобували все, що було можливо і неможливо. За 18 місяців для Сил оборони було придбано, виготовлено на замовлення Міноборони, а також отримано у якості МТД: понад 7 мільйонів артилерійських снарядів, мін, пострілів до танків та РСЗВ; понад 4,5 тисячі артилерійських систем і мінометів; близько 3,5 тисяч систем, що захищають наше небо, – від ПЗРК до ЗРК *Patriot*; понад 6,5 тисяч бронемашин, бронетехніки та танків; понад 2 тисячі вантажівок; незчисленну кількість стрілецької зброї, радарів, інженерної техніки, різних типів ракет, гелікоптерів, евакуаційних машин і багато іншого.

Підготовку за кордоном пройшли понад 70 тисяч українських воїнів. Менше ніж два роки тому нам відмовляли надати ПЗРК «Стінгер». Зараз наші пілоти, інженери, техніки опановують сучасні західні літаки, зокрема готуються опанувати F-16, які будуть українськими F-16. Цей результат важко досягнути, адже з 1991 року його ні з чим порівняти. Станом на сьогодні Україна отримала фізично чи у вигляді зобов'язань воєнної допомоги на суму близько 100 мільярдів доларів США.

Щоразу, коли йшлося про нову зброю, я чув одну і ту саму фразу – «це неможливо». За танки ми боролися рік. За касетні боєприпаси – від офіційного звернення Міноборони до поставки – дев'ять місяців. За час каденції ми з командою відпрацювали понад 160 офіційних міжнародних заходів, не рахуючи безліч неформальних розмов, зустрічей, виступів перед різною аудиторією.

З точки зору забезпечення, на початку був страшенний дефіцит усього. Дуже допомогли волонтери, прості громадяни і бізнес. Велика їм за це вдячність. За півроку ми не лише забезпечили армію, а й створили резерв у 200 тисяч бронежилетів та понад 120 тисяч шоломів. Поставлено понад 1,2 мільйона комплектів зимової форми, 2,5 мільйона літньої форми та багато іншого.

Словом, ми вижили як держава і як нація і почали втілювати план нашої перемоги, який полягає в наступному.

Міжнародний напрям. Налагоджено роботу у форматі «Рамштайн». Світ не бачив нічого подібного з часів антигітлерівської коаліції. Танкова коаліція, до якої невдовзі приєднаються танки «*Abrams*», авіаційна коаліція, морська коаліція, родина ППО/ПРО, артилерійська родина, MLRS, далекобійні ракети, у родині яких ми очікуємо на американське та німецьке поповнення, коаліція з постачання снарядів, IT-коаліція. Усе це – практичні інструменти, які наближають нашу перемогу. Ми зацікавили Україною ті держави, які історично військовою співпрацею з нами не цікавилися – від Австралії до Нідерландів, від Норвегії до Португалії.

Ми перезапустили роботу з НАТО. Вибудовується нова система у форматі Ради Україна – НАТО. Мною затверджено план заходів Міністерства оборони України та Збройних Сил України щодо виконання рішень саміту у Вільнюсі як підготовка до саміту у Вашингтоні. У серці співпраці – взаємосумісність. Концепцію Дорожньої карти взаємосумісності України з Альянсом ми розраховуємо отримати цієї осені.

До 287 стандартів НАТО, які вже впроваджено, до кінця року буде додано ще 200. На озброєння прийнято близько 300 зразків нової зброї та техніки, лівова частка – західне озброєння. Вибудована потужна договірنا база з країнами НАТО та ЄС – в оборонній співпраці, обміні інформацією та ОПК.

Военно-політичних угод у нас немає лише з двома країнами – Ісландією та Люксембургом, з якими ми співпрацюємо в інших форматах. Ми вивели на новий рівень роботу NSPA – Агенції НАТО з підтримки та постачання. На виконання програми НАТО, про яку ми домовилися, NSPA проведе Національний огляд оборонних закупівель України, щоб вибудувати ефективну і прозору систему.

Ми розбудили безпекові механізми в Євросоюзі. Зараз ЄС приймає рішення про передачу Україні 1 мільйона снарядів 155 калібру і тренує десятки тисяч наших бійців. За всім цим – нова філософія оборонної дипломатії, основою якої є політичне лідерство Президента України, що дозволило подолати багато усталених шаблонів.

Ми не просимо. Ми не просто отримувачі допомоги. Ми – донори європейської безпеки, щит Європи на Сході, наріжний камінь нової європейської безпекової архітектури.

Внутрішній напрям. Закладено потужну основу для розвитку українського ОПК. Змінено підхід до прийняття нових зразків озброєння та техніки в експлуатацію. Час прийняття ОВТ в експлуатацію скоротився з двох років до 3-5 тижнів. Створено Акселератор інноваційного розвитку Міністерства оборони, який проводить розробників і виробників бюрократичними нетрями. Серійно виробляється українська САУ 155-мм калібру, артилерійські снаряди, міни, постріли для танків, більшість з яких вперше. Прийнято в експлуатацію понад 30 моделей українських дронів. Виробництво зросло у понад 100 разів і збільшується. Ставка на українські дрони була і є моєю принциповою позицією. Україна може бути світовим лідером у цьому сегменті.

Тому мною було ухвалено рішення щодо створення центру компетенцій у сфері роботизованих платформ. Колись ми вам розкажемо про ракетну програму, і про програму ППО/ПРО. Але хочу сказати, що ще наприкінці 2021 року було подвоєно фінансування комплексу «Нептун». Результат найкраще відчув крейсер «Москва». Укладено угоди, які відкрили шлях до кооперації з такими компаніями як *Baykar Makina*, *BAE Systems*, *Rheinmetall*, *SAAB*, *Thales Group*, *Nexter* тощо. Взято на озброєння автоматизовану систему управління військами стратегічного рівня. Прийнято низку систем ситуаційної обізнаності. До рівня бригад розгорнуто логістичну програму «LOGFAS», яку використовують країни НАТО. Впроваджено програму «Коровай». Потреби Сил оборони одразу бачать наші союзники.

Спільним рішенням міністра оборони і Головнокомандувача Збройних Сил України затверджено перехід на програмне забезпечення SAP. Це нова якість планування і управління оборонними ресурсами. Ми почали з логістики і медицини, у подальшому на SAP має бути переведено персонал, фінанси, деякі інші блоки. Не всі країни НАТО досягли рівня, на якому ми зараз.

Урядом затверджено Концепцію реформування військової освіти за принципами і стандартами НАТО. На фініші – реформа закупівель. Демонізовано постачання харчування, палива, інших критичних позицій. Створено дві сервісних агенції, які впровадять нові стандарти забезпечення армії. Агенція, що займається зброєю, успішно працює. Агенція щодо ресурсного забезпечення має показати результати в жовтні.

Закінчується цифровізація військового обліку. Підготовлено реформи ТЦК та СП. Зміни будуть за лічені місяці. Процес отримання УБД спрощено рішенням уряду до одного документа. Відбувається реформа системи ВЛК. Це складне комплексне питання, але ми рухаємося вперед.

В умовах війни і при такому масштабі завдань не все бездоганно. Були помилки, я їх усвідомлюю. Деякі моменти я недооцінив. Наприклад, що кремль почне обстрілювати мирні міста ракетами. Тому зміцнення ППО/ПРО сприймав як особистий виклик. Найболючіший момент – це втрати. Їх усвідомлення і водночас гордість за виняткову стійкість нашого народу спонукали не зупинятися у найважчі моменти.

Для перемоги, крім забезпечення фронту, окреслено нове коло завдань. Потрібно створити образ української армії майбутнього – *Future Force Concept*, щоб залучити ресурси партнерів через довгострокові програми підтримки, закладені в їхні бюджети. Це і є реальні гарантії безпеки.

У цьому напрямі багато зроблено. Насамперед проведено огляд спроможностей Сил оборони, який тривав майже рік. Є на що спиратися і говорити з партнерами однією мовою. Переконали, створення каркасу з довгострокових програм міжнародної допомоги має стати головним пріоритетом на наступний рік. Якщо оцінювати ситуацію за суттю, інтеграція України в НАТО де-факто відбулася, важливий етап закінчено.

У зв'язку з цим прошу Верховну Раду України про відставку.

Дякую Президенту України за довіру, підтримку і можливість служити своїй країні в найтемніші часи.

Дякую колегам по уряду і українському парламенту за командну роботу. Вдячний кожному і кожній, хто боронить сьогодні Україну на полі бою. Вічна пам'ять тим, хто віддав найдорожче – своє життя, щоб в Україні було майбутнє.

Слава нашим воїнам! Слава Україні! Маю честь (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Олексію Юрійовичу. Залишайтеся на трибуні. Прохання народних депутатів України записатися на запитання до міністра. Величкович Микола, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Володимирі Ар'єву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ар'єв. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Олексію Юрійовичу, 9 квітня минулого року вашим заступником було призначено Дениса Шарапова. Після того було заключено кілька сотень контрактів із стовідсотковою передплатою за постачання різного типу озброєнь, не будемо деталізувати яких. Сума контрактів була величезною, але в результаті лише частина озброєнь була поставлена, а гроші пішли. Денис Шарапов був і є вашим заступником, відповідальним саме за закупівлі.

У мене запитання. Чому не було вжито заходів для забезпечення виводу грошей, що призвело до виникнення величезної дебіторської заборгованості, яка зараз оцінюється у майже мільярд доларів? Чому не використали механізмів, зокрема акредитивів, і не були вжиті всі можливі заходи для забезпечення України від втрати величезної суми грошей...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Юрійовичу. Будь ласка.

РЕЗНІКОВ О.Ю. Дякую, пане Володимире, за запитання.

На початку перших тижнів і місяців ми взагалі змушені були скорочувати деякі комплаєнси, тому що треба було везти зброю, і не тільки. Зараз ми відновили і комплаєнси, і колективні розгляди закупівель. Але хочу вам сказати, що на сьогодні так званої проблемної дебіторської заборгованості, яка знаходиться в судах або в претензійному порядку, усього 2,7 відсотка від всіх фінансових оборотів України. Тому у нас все забезпечено або в судах, або вже платяться штрафи, або відбувається постачання всіма постачальниками.

Наведу приклад, коли відомий постачальник Пентагону на півроку запізнився з постачанням нам снарядів, тому що проблема була в третій країні з ліцензіями, транзитами тощо, вони заплатили штраф 1,5 мільйона доларів і продовжили постачання. Тому немає драми, вся робоча дебіторська заборгованість, повторюю, – 2,7 відсотка, з яких, до речі, деякі борги дісталися мені у спадок від попередніх періодів. Тому тут драми немає, все під контролем.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитрієва Оксана Олександрівна, фракція «Слуга народу». Будь ласка

ДМИТРИЄВА О.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Прошу передати слово Разумкову Дмитру Олександровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков Дмитро Олександрович, позафракційний.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Олексію Юрійовичу, насправді за останній рік спостерігається дуже багато корупційних скандалів, журналістських розслідувань, пов'язаних з Міністерством оборони. Я розумію, що керівник не завжди може нести повну відповідальність за всіх своїх підлеглих. Сьогодні вас уже запитували про ваших заступників, про закупівлю за кордоном снарядів і мін, які не приїхали, але вони продовжували раз по разу підписувати нові контракти, а головне – перераховувати гроші. Ще один, крайній, скандал, пов'язаний з дронами та куртками.

Можливо, сьогодні ми повинні не розглядати вашу відставку, а нарешті провести у Міністерстві оборони глибокий аудит щодо всіх тих скандалів, які, на жаль, сьогодні є, і притягнути винних до кримінальної відповідальності згідно чинного законодавства, а, може, навіть його посилення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

РЕЗНІКОВ О.Ю. Пане Дмитре, правоохоронні органи всіх відомих вам рівнів проводять перевірки, опитують працівників Міністерства оборони, виймають документи, аналізують. Хочу вам сказати, що те, що ви називаєте скандальними, я називаю резонансними повідомленнями, які не підтверджені як факти, це фейкові історії, які роздмухувалися навмисно. Не існує підтверджень, не порушено жодної кримінальної справи щодо питань, які стали предметом так званих резонансних розслідувань.

Але це не означає, що я, обіймаючи посаду, не усвідомлював, що мені дістається у спадок структура, яка 30 років розвивалася так, як розвивалася, що я заходжу в Авгієві стайні. Звісно, не так просто проводити реформи під час відкритої навали. Тому я кажу: є помилки, є різні кадрові рішення.

Я бажаю успіху і буду всіляко підтримувати нового міністра, кандидатуру якого підтримає цей зал. Я йому обіцяв це робити 24/7, використовуючи свій досвід.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В'ятрович Володимир Михайлович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Гончаренко.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. З огляду на вашу відповідь у мене тоді два, може, три питання.

Перше. Пане міністре, ви кажете, немає ніяких справ. А що тоді ваш заступник робить в СІЗО? Що роблять в СІЗО декілька представників міністерства? Вони ж заарештовані. Чи вони заарештовані не щодо справ? Якщо все добре, то тоді питання: чому ви йдете? Я тоді не розумію. Бо я від вас почув, що немає ніяких справ і взагалі все добре.

І друге, дуже важливе питання. Ви багато сказали про зброю, дипломатію – це дуже потрібно. Але, як на мене, найголовніше – це люди і сотні тисяч людей, які безпосередньо служать війську. Ви щойно сказали, що спростили процедуру отримання УБД до однієї довідки. Але цю одну довідку теж складно отримати. І чому лише на вісімнадцятому місяці? Сотні тисяч людей до цього часу місяцями не можуть отримати статусу УБД. Чому так вийшло, що строковики після відміни тридцятки, яку, на жаль, ви підтримали, отримали 400 гривень, а обмежено придатні після поранення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Юрійовичу, будь ласка.

РЕЗНІКОВ О.Ю. Пане Олексію, дуже коротко. Я переконаний, що всі члени парламенту свято вірять в Конституцію України, у якій написано, що існує принцип презумпції невинуватості. Тільки суд своїм вироком може визнати людину винною. Я можу навести безліч прикладів, коли людей заарештовували, оголошували підозри, а потім виявлялося, що вони герої. Нагадати вам справу генерала Марченка чи генерала Назарова? Таких багато.

Тому давайте не поспішати робити висновки. Коли буде вирок суду, тоді ви казатимете, що хтось винуватий у скоєнні злочину. Моя відповідь така.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Олексію Юрійовичу (*Шум у залі*). Ні, ні. Ні! Артуре, час закінчився. Артуре Володимировичу, час давним-давно закінчився, вибачте.

Дякуємо, Олексію Юрійовичу (*Оплески*).

Для співдоповіді до слова запрошується голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки Олександр Михайлович Завітневич. Будь ласка.

Прошу Апарат розібратися в кольорах цифр на екрані.

Дякую.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Вітаю, шановні колеги. За дорученням Голови Верховної Ради України Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 4 вересня

2023 року розглянув заяву міністра оборони України Резнікова Олексія Юрійовича про відставку із займаної посади.

За результатами розгляду, керуючись положенням пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України, народні депутати України члени комітету ухвалили рішення.

Перше. Рекомендувати Верховній Раді України прийняти відставку Резнікова Олексія Юрійовича з посади міністра оборони України.

Друге. Запропонувати Верховній Раді України під час розгляду питань на пленарному засіданні надати міністру оборони України Резнікову Олексію Юрійовичу до 10 хвилин на виступ для звіту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до обговорення.

Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій і груп.

Устінова, фракція «Голос». Будь ласка.

Соломія Бобровська. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Насамперед я хотіла б попросити всіх ходоків, які стоять біля міністра, дати йому час послухати виступи від депутатських фракцій і груп. Останні вже на посаді... Дякую.

Я дуже добре розумію ступінь напруги в суспільстві, особливо за останні півроку, викликану скандалами в Україні і за кордоном. Десь відігралося на позиції партнерів, десь відігралося на внутрішньому протистоянні й боротьбі. Проте, я вважаю, що пан Олексій після призначення на посаду отримав у спадок від абсолютно провального міністра Тарана, який продовжує провальну ходу послом в Республіці Словенія, 30-річну совкову систему, яку в принципі одній особі важко було підняти і реформувати. І той, хто має відношення до державної служби або до високих політичних посад, дуже добре знає, що міністерство чи будь-який інший орган – це завжди не про одну особу, а про команду.

Оскільки команда наразі ще на місці, сьогодні ми дякуємо, бо прощаємося з паном міністром. Я хотіла б також подякувати, знаючи, як багато і якою різною, у хорошому розумінні цього слова, була комунікація насамперед з військовими, з партнерами, скільки всього було зроблено. Зокрема, на моє прохання щодо розбиття компанії-монополіста «Військсервіс-Волонтер», була отримана дуже швидка реакція ще в грудні 2021 року. Ніхто ніколи не може сказати, який ККД має бути для ефективності міністра під час дії воєнного стану.

Тому від нас – дякуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тарас Іванович Батенко, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановні колеги! Шановний Олексію Юрійовичу! Попри критику, те, що сьогодні зал проводить міністра оборони воюючої країни аплодисментами, – багато про що говорить.

Я вважаю, що попри певні комунікативні проблеми, які були й залишаються між парламентом і Кабінетом Міністрів, членів якого ми рідко бачимо в сесійному залі, і забули, що таке «година запитань до уряду» (є ідея, на засіданні Погоджувальної ради про це говорили, повернути, зокрема «годину запитань до уряду» тощо), я не можу це адресувати міністру оборони, з яким була постійна комунікація, відкритий зв'язок. І це теж багато про що говорить.

Я вважаю, що міністр оборони, який перебував на посаді усі 559 днів війни – це багато про що говорить. В інших воюючих країнах, зокрема тоталітарних, які пройшли війни, міністри оборони змінювалися в різний спосіб.

Чи можна дорікати міністру оборони? Безумовно, можна. Ми відкрита країна, демократичне суспільство, і це те, за що борються наші воїни на фронті, на передовій. Наскільки тяжко було країні, знає і може поділитися багато хто з нас в цьому залі, може поділитися Верховний Головнокомандувач, може поділитися кожен воїн, який воює на передовій, може поділитися особливо міністр оборони, який проходив непростий шлях, зокрема складного переговорного процесу в перші дні війни.

Я вважаю, що сьогодні ми все-таки повинні подякувати міністру оборони Олексію Юрійовичу Резнікову за ці непрості кроки, які були зроблені ним щодо зміцнення обороноздатності країни, за той діалог, який він вів з нашими міжнародними партнерами. Я вважаю, що його політична кар'єра на цьому не закінчується. Він далі повинен працювати над здійсненням обороноздатності, ділитися досвідом, який він набув, для захисту національного суверенітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тарасе Івановичу.

Михайлюк Галина Олегівна. Фракція «Слуга народу». Будь ласка.

МИХАЙЛЮК Г.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Федору Веніславському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Веніславський Федір Володимирович. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні колеги! Шановні громадяни України! Сьогодні ми

розглядаємо відставку міністра оборони, який вперше в історії незалежної України був міністром оборони воюючої країни, країни, на яку здійснила навалу, неспровоковану агресію і веде терористичну війну одна з найресурсніших з точки зору людського потенціалу і економічних можливостей країн, яка себе позиціонувала другою у світі за військовою потужністю та могутністю.

Чи є питання до діяльності Міністерства оборони, міністра? Звичайно, є. Тому що в умовах війни, в умовах форс-мажору, в умовах непрогнозованості майбутнього України в перші дні війни команда міністра оборони робила все можливе і дуже часто неможливе для того, щоб Збройні Сили України, кількість яких збільшилася порівняно з довоєнною ситуацією, були забезпечені одягом, системами захисту, зброєю і таке інше.

Чи можливі помилки за таких екстраординарних умов в діяльності міністра та його команди? Звичайно, помилки неминучі в умовах таких непрогнозованих подій, яких зазнала Україна.

Чи є вина міністра? Безперечно, є, тому що він, напевне, не зміг завжди адекватно, різко відреагувати на ті медійні сигнали, скандали, які ми всі маємо.

Але треба пам'ятати, що росія проти нас веде гібридну війну – інформаційна складова, і саме росія дуже часто підіграла і провокувала ті скандали. Але завдяки особистим зусиллям міністра Україна отримала ракети, танки, реактивні системи залпового вогню, і завдяки зусиллям Президента, у тому числі міністра оборони, Україна вистояла.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Павло Андрійович Бакунець, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Звичайно, у важкий час великого виклику, коли переважаюча силами армія хоче захопити нашу землю, важливими є співпраця, єдність як міністерств, державних органів, так і тих людей, які самі протоптують нам перемогу, здобувають її власним життям.

Тому хочеться з цієї трибуни згадати тих людей, для яких, власне, працює міністерство, – наших відважних воїнів з різних бойових бригад: з 80-ї окремої десантно-штурмової бригади, з 65-ї окремої механізованої бригади, з 45-ї окремої артилерійської бригади, з 63-ї окремої механізованої бригади, а також воїнів 103-ї окремої бригади територіальної оборони, зокрема 125-ї бригади.

Сьогодні з цієї трибуни я хочу привітати з 20-ю річницею від дня створення відважної, легендарної, королівської 24-ї окремої механізованої бригади імені короля Данила воїнів, які міцним щитом ще від початку війни вже 10 років боронять нашу землю.

Звичайно, вічна пам'ять тим королевичам, які віддали життя, і слава, низький уклін за мужність тим, хто й досі відважно воює, а також тим, хто ними

керує, – відважним керівникам, легендарним комбригам: Олександрю Павлюку, Анатолію Шевченку. Вічна слава і пам'ять легендарному Валерію Гудзю. Звичайно, слава Сергію Поступальському, комбригу Роману Мамавку і молодому комбригу, який вже є Героєм України, Івану Голішевському.

Слава всім воїнам, які здобувають нам перемогу! Слава...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Сергій Владиславович Соболев, фракція «Батьківщина».

СОБОЛЕВ С.В. Шановні колеги! Шановний пане міністре! Можливо, це найважчий виступ з цієї трибуни, особливо для мене, тому що Олексій Резніков – це людина, яка закарбувала себе в історії України, показала достатньо серйозним у різних сферах діяльності. Те, що ми зараз розглядаємо, думаю, є відповіддю не на те, хто у нас міністр оборони, а що таке Міністерство оборони. Цей виступ дуже важкий, тому що ми чудово розуміємо, що, коли росія вперше у 2014 році (думаю, цього ніхто не заперечить) атакувала Крим, було зрозуміло, що далі – Донбас, що в країні треба було будувати не сітки на кордонах з росією, а оборонні споруди, закладати мінні поля, тобто захищати країну по всьому периметру.

Те, що ми сьогодні аналізуємо, – це лише один епізод, можливо, найважчий в житті країни. І саме тому те, що сьогодні ми маємо в Міністерстві оборони, на мій погляд, повинно стати уроком для всіх на майбутнє. Стало традицією залишати конверти тим, хто йде, тому, хто приходить. Але моя порада пану міністру: не залиште у спокої ті речі, які проголошувались як скандали (гадаю, щодо кожного з цих епізодів справа повинна бути доведена і завершена); не може система перемагати навіть найкращих організаторів, якщо ти не реформував систему. Це і порада, це і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрій Олексійович Павленко, депутатська група «Платформа за життя та мир». Далі – В'ятрович і будемо голосувати. Запросіть народних депутатів до залу.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановна президіє! Шановний пане міністре! Ми не будемо сьогодні з цієї трибуни оцінювати роботу міністра оборони Олексія Резнікова. Переконалий, історія дасть йому належну оцінку, і, сподіваюся, ця оцінка буде позитивною.

Дійсно, робота Міністерства оборони, особливо в останні 559 днів в умовах широкомасштабної війни росії проти України була надзвичайно непростю, коли необхідно було багато робити з нуля, приймати швидкі рішення. Багато чого вдалося міністерству і міністру на посаді, багато, на жаль, залишається питань невирішених. Без сумніву, найбільш резонансним є питання можливої корупції щодо публічних закупівель у військовій сфері, і вони потребують подальшого врегулювання.

Як уряд, так і парламент несуть відповідальність за те, як спростити ці закупівлі не з точки зору доступності корупціонера до них, а з точки зору швидкого забезпечення Збройних Сил України необхідною бронетехнікою, БК, обладнанням, формою, як зробити імпортозаміщення, коли те, що можна робити і виробляти в Україні, треба виробляти в Україні, підтримуючи таким чином і національну економіку.

Питання справедливості цін на сьогодні надзвичайно актуальне для суспільства. Звичайно, актуальне питання й стосовно захисту і підтримки солдат, починаючи від забезпечення реабілітацією, надання УБД і закінчуючи іншими проблемами, які, на жаль, сьогодні державою не вирішено.

Переконаний, що в подальшій своїй діяльності міністр Олексій Резніков зможе на ці запитання дати професійні відповіді, а новий міністр...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто виступатиме від фракції «Європейська солідарність»? Федина?

Софіє Романівно, будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Виступаючий переді мною представник монобільшості вчергове забув, що війна розпочалася у лютому 2014 року, а не у 2022 році, як він уже вкотре проголошує в цьому залі. І до пана Резнікова, зокрема, був міністр оборони воюючої держави Полторак, який втрапив зробити ефективні реформи: зміцнювати армію і забезпечувати її належним чином.

Але мені хотілося б після такого красивого гладенького звіту пана міністра запитати: а що він робив 112 днів перед вторгненням? Він уже був міністром. А я нагадаю, 28 січня 2022 року з цієї ложі уряду він казав, що це не вторгнення, а паніка в наших головах, і грошей на армію достатньо. Він блокував виділення 50 мільярдів гривень на потреби Збройних Сил України.

22 лютого 2022 року в ефірі телебачення пан Резніков казав про відсутність ударного угруповання на півночі, зокрема білорусі, забуваючи, що в цей час міністр оборони білорусі красиво перебував на навчаннях в Україні.

Тому я мушу сказати, що оці яйця по 17 гривень, куртки, блокування постачання, виробництва дронів і БПЛА – це лише квіточки порівняно із злочинною, цинічною і наглою непередготовкою до вторгнення, коли, по суті, робилося абсолютно все, щоб Україна не вистояла. Нагадаю, що за це цей міністр і вся його команда, яка разом з ним працювала, вигороджувала його, має нести не тільки політичну, а й кримінальну відповідальність – статті 11 Кримінального кодексу України про злочинну недбалість.

І щодо корупційних скандалів. Сьогодні Президент Литви заголосив, що корупція зупиняє поставки зброї в Україну. Так розберіться з розкраданнями в Міністерстві оборони, їх забагато!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу зайняти свої робочі місця, переходимо до голосування.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про відставку Міністра оборони України Резнікова О.Ю» ([№ 9679](#)) у цілому. Прошу голосувати. Члени профільного комітету добігають.

«За» – 327.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято (*Оплески*).

Прошу показати по фракціях і групах.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить звільнення з посади Голови Фонду державного майна України. Згідно з частиною четвертою статті 20 Регламенту Верховної Ради України це питання включається до порядку денного сесії позачергово без голосування.

4 вересня 2023 року відповідно до положень чинного законодавства голова Фонду державного майна України Рустем Енверович Умеров подав до Верховної Ради України заяву з проханням звільнити його із займаної посади.

Профільний Комітет з питань економічного розвитку розглянув зазначену заяву та за наслідками розгляду народні депутати України члени комітету внесли на розгляд Верховної Ради України відповідний проект постанови [№ 9678](#). Матеріали вам надано.

На засіданні Погоджувальної ради ми узгодили обговорити це питання за скороченою процедурою з наданням слова для виступу, до 7 хвилин, голові Фонду державного майна України та для відповіді на запитання народних депутатів – до 6 хвилин.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття саме такої процедури розгляду даного питання. Це процедурне рішення, для прийняття якого необхідно 150 голосів. Прошу голосувати.

«За» – 325.

Рішення прийнято.

Процедуру прийнято, переходимо до розгляду питання.

До слова запрошується голова Фонду державного майна України Рустем Енверович Умеров (*Оплески*).

УМЄРОВ Р.Е., голова Фонду державного майна України. Добрий день, колеги. Радий всіх бачити. Завжди, коли підходиш до мікрофону у сесійному залі Верховної Ради, відчуваєш, що щось знову починається.

Дорогі колеги, рік тому Верховна Рада України за поданням Прем'єр-міністра призначила мене головою Фонду державного майна України. Уперше в історії України фонд працює незалежно і є не просто вітриною для продажу та оренди майна, фонд є головним управителем державної власності. Ми майже знищили політичний вплив на роботу фонду, зокрема, завдяки прийнятому вами, колеги, закону про структуру фонду (проект [№ 8250](#)). Тепер голова фонду самостійно, без жодних домовленостей з групами впливу, призначає менеджмент.

Ми вдосконалили структуру, фонд став єдиною юрособою без 12 регіональних осередків, які були розплідниками корупції. Погодили нову процедуру призначення всіх без виключення кандидатів фонду та менеджменту підприємств. Один із ключових пунктів – усі кандидати мають пройти перевірки у правоохоронних, антикорупційних та інших органах.

За минулий рік фонд консолідував понад 65 відсотків всіх державних активів в країні. Із 3600 підприємств України понад 2300 підприємств сьогодні в управлінні фондом. Це прецедент в історії України. 82 відсотки з цих 2300 підприємств ми фактично припинили, відправили на процедуру ліквідації (банкрутства) понад 1200 підприємств. Частина підприємств залишається на тимчасово окупованих територіях. Вдячні вам, колеги, за прийняття Закону «Про особливості припинення державних підприємств за рішенням Фонду державного майна України». Ще 18 відсотків підприємств фонд віддав на приватизацію. Активно працюємо, щодня проводимо аукціони. Непереданими залишаються ще 1200 підприємств 72 суб'єктів управління. Ми вже провели нараду з Прем'єр-міністром, працюємо з урядом над питанням їх передачі фонду.

Профспілки. 50 санаторіїв, 30 готелів, баз відпочинку, 20 інших об'єктів мають стати екосистемою програми реабілітації всіх постраждалих від війни.

Колеги, прошу якомога скоріше підтримати законопроект [№ 6420](#).

Щодо майна ДОСААФ. Ми працюємо над поверненням у власність держави тисяч об'єктів цього пережитку радянщини. 1 відсоток державних стратегічних підприємств, який ми не приватизуємо, перейде до суверенного фонду. Ці активи мають стати лідерами та драйверами української економіки.

Суверенний фонд – головний продукт, над яким працює команда фонду. До процесу створення суверенного фонду залучили міжнародних радників зі світових суверенних фондів «Великої четвірки» – юристів, експертне та міжнародне середовище, провели зустрічі з представниками майже 20 суверенних фондів світу – з США, Європи, Близького Сходу, Азії та Африки. На сьогодні вже готові: стратегія фонду, закон про фонд та план імплементації. Колеги, сьогодні від активної взаємодії з вами залежить, як швидко ми запустимо роботу фонду. Завдання суверенного фонду – розробити стратегію розвитку не лише окремих підприємств, а цілих галузей. Цей фонд вже зараз залучатиме інвестиції для розвитку галузей та підприємств з метою відновлення нашої економіки.

Інший важливий продукт і важлива наша спільна перемога – це земельний банк, можливий, зокрема, завдяки прийняттю вами, колеги, закону про підвищення ефективності використання держземель (проект [№ 7588](#)).

Це революційний крок, який вбиває десятирічні корупційні схеми з держсільгоспземлями, а це декілька сотень тисяч земель і декілька мільярдів гривень в бюджет щорічно. Нарешті український та міжнародний бізнес отримає і зможе орендувати сільгоспземлю через *ProZorro*, онлайн-аукціони, «*ProZorro.Продажі*». Наша команда вже завершує всі підготовчі роботи, і з набранням законом чинності у січні 2024 року ми оголосимо перші аукціони.

Приватизація. Поясню цифрами. Майже 400 підприємців за рік купили в держави занедбані об'єкти. У більшості випадків – це адмінприміщення, об'єкти незавершеного будівництва, непрацюючі фабрики, складські приміщення, гаражі тощо. З них 73 відсотки об'єктів коштують до мільйона гривень, тобто це малий бізнес. Адмінприміщення чи склади купують підприємці, вимушено релоковані з тимчасово окупованих територій або ті, які втратили свій бізнес через російську агресію. Доказом цього є безпрецедентна, удвоє збільшена середня кількість підприємців на один об'єкт, – 5 учасників, раніше було 2 і 3.

Український бізнес активно купує в держави, щоб створити нове зі старого. Результат за рік – економічний ефект від приватизації становить 5,2 мільярда гривень: 3,8 мільярда гривень до бюджету – від продажу об'єктів, це рекорд останніх десяти років; 732 мільйони гривень – це виплата боргів перед працівниками та бюджетом; 667 мільйонів гривень – ПДВ. Усі ці гроші йдуть на підтримку сил оборони та підвищення обороноздатності нашої країни.

Оренда. Бюджет понад півмільярда. Доходи від оренди за місяць зросли з 21 мільйона гривень у липні 2022 року до 70 мільйонів гривень у липні 2023 року, тобто понад у три рази. Для розміщення сил оборони віддано 612 тисяч квадратних метрів нерухомості.

Оцінка. Фонд розробив методику оцінки збитків, завданих бізнесу через російську агресію. До цього в Україні не існувало загальних правил визначення збитків. Це важливо, бо допоможе українським підприємствам готувати якісні позови в міжнародні суди проти росії. Також команда фонду спільно з Міністерством енергетики розробили методику оцінки збитків енергетичних підприємств, завданих внаслідок агресії російської федерації.

Конфісковані активи. Відновлюємо запит на справедливість. Щодо кожного об'єкта, працюємо спільно з СБУ, НАБУ, Генеральною прокуратурою, готуємо на приватизацію перші об'єкти: *Ocean Plaza*, Демурінський ГЗК, активи Шелкова.

Які плани до кінця року? Конфісковане майно росіян, співпраця з урядом, Офісом Президента, Мін'юстом, Генеральною прокуратурою. На осінь – велика приватизація ОГХК, ОПЗ, ПАТ «Центренерго». У жовтні – запуск суверенного фонду. У січні наступного року – земельний банк...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Рустеме Енверовичу.

Будь ласка, запишіться на запитання до голови Фонду держмайна. З місця.

Папієв Михайло Миколайович, депутатська група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово народному депутату Колтуновичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Колтунович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний головуючий. Шановний доповідачу, я хотів би продовжити дискусію, яку ми розпочали вчора на засіданні Комітету з питань економічного розвитку. Насамперед йдеться про управління державним майном – це одна з головних функцій Фонду державного майна. Чи не здається вам, що успіхи Фонду державного майна за поточний рік є дещо ілюзорними, зважаючи на той факт, що 82 відсотки підприємств збиткові й знаходяться фактично на стадії ліквідації.

Зважаючи на це я хотів би продовжити з вами вчорашню дискусію, щоб ви дали повну відповідь щодо ефективності діяльності Фонду державного майна за поточний рік. Можливо, у вас є абсолютні цифри або хоча б питома вага: скільки їх було, коли ви заходили, і скільки є зараз. Тоді ми зрозуміли б, наскільки ефективно працював Фонд державного майна. Тому що 82 відсотки – це, на жаль, надзвичайно погана цифра, хоча ми розуміємо, що там є і певна...

УМСРОВ Р.Е. Дякую. По-перше, взагалі не було розуміння, що є в державі. По-друге, не було розуміння, скільки взагалі підприємств, де вони знаходяться, які юридичні, технічні, економічні документи мають, де знаходяться директори цих підприємств. Тому те, що було передано Кабміном Фонду держмайна... Насамперед було зроблено аудит, який показав, що 82 відсотки підприємств існує лише на папері. Це результат роботи фонду, щоб просто проаналізувати. Треба було витратити достатньо часу, щоб це проаналізувати.

Ми разом пройшли через прийняття закону про ліквідацію і припинення держпідприємств. Багато років через такі підприємства, які існували лише на папері, проходили оборудки, через них працювали якісь незрозумілі схеми. Ми це зупинили. Тому й зараз ми пропонуємо через механізм відкритого аукціону їх продавати після того, як буде проведено технічний, юридичний, фінансовий аудит. Тобто це і є приватизація, але через інший механізм ліквідації й припинення діяльності держпідприємств.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович, фракція «Голос». Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Рустем-ага знає, що у нас найскладніше питання задає Володимир Цабаль, тому прошу передати йому слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир-ага. Будь ласка.
Проху увімкнути мікрофон Цабалю.

ЦАБАЛЬ В.В., *секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Шановний Рустем Енверович, це, напевно, один з небагатьох випадків, що наша фракція не шкодує про те голосування, коли ми вас підтримали рік тому. За цей рік, так, це невеликий строк, було багато зроблено: було перезапущено процес приватизації, створення земельного банку, щоб не було корупції на землях академії наук, було нарешті запущено процес консолідації всіх державних підприємств, щоб ми як держава могли розуміти, що ми продаємо, а яких національних чемпіонів залишаємо. Жоден попередній керівник Фонду держмайна не зміг цього зробити. Також важливо, що нарешті зрушив з мертвої точки процес ліквідації підприємств, як ми знаємо до того часу в нас було дуже багато таких підприємств, які з'їдали багато державних грошей.

Тому ми вам можемо подякувати. Питань насправді немає. Ми вас підтримуємо. Дякую (*Оплески*).

УМЄРОВ Р.Е. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка... Немає питань? О'кей.
Ар'єв, фракція «Європейська солідарність».

АР'ЄВ В.І. А у нас питання є, його поставить Микола Княжицький. Прошу передати йому слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Кяжицький. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, політична партія «Європейська солідарність»)*. Дякую. Шановний пане Умеров, в останньому законі про фонд, який ми обговорювали і проголосували, частина повноважень АРМА була передана Фонду держмайна.

А можна, щоб пані Радіна відійшла і ви мене послухали? Так, я буду дуже вдячний.

Так ось частина повноважень була передана Фонду державного майна. Чи бачите ви доцільність існування сьогодні цих, по суті, паралельних структур?

Навіщо нам АРМА, яку звинувачують в корупції, де багато претензій і зловживань? Дякуючи вам, поки ви керували фондом, таких зловживань не було. Але навіщо ми дублюємо зараз цю роботу?

Дякую.

УМЄРОВ Р.Е. Дякую за запитання. Фонд взагалі підготував політику державної власності, яку я планував передати в комітет вже на початку цього місяця. У новій політиці держвласності було запропоновано, що повинні бути комерційні, некомерційні об'єкти, банки і оборонні об'єкти. Є чітко виписаний на майбутнє законопроект про держвласність, який буде переданий до фонду найближчими тижнями.

Щодо іншого, що було передано до цього часу. Я вважаю, що інституційна спроможність зараз там є, вона працює, всі працюють за своїми мандатами, працюють за вертикаллю. У нас є чотири мандати.

Перший – це приватизація. Не всі знають, що світоглядно це один із напрямів.

Другий – це управління державними активами. До цього часу це називалось управління корпоративними правами, й іноді не було зрозуміло, що таке ресурс, що таке актив, як управляти, як призначати. Зараз ми все це у фонді розуміємо, і я не думаю, що це є великим ризиком.

Крім того, скажу щодо дублювання. Якщо Верховна Рада і Кабінет Міністрів приймуть рішення, що єдиним інститутом управління державними активами повинен бути фонд, я вважаю, що це доцільно, тоді ви приймете рішення і передасте активи, що тимчасово знаходяться в АРМА в арешті, до Фонду держмайна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І останнє запитання, якщо ви встигнете його задати, – Дмитрієва Оксана Олександрівна, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ДМИТРИЄВА О.О. Прошу передати слово Разумкову Дмитру Олександровичу (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що? Дмитрієва в мене...

РАЗУМКОВ Д.О. Я встигну. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, вибачайте, червоне. Ну, ви ж хотіли, щоб світилося. Дайте Разумкову 1 хвилину на запитання і Умерову 1 хвилину для відповіді.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Олександрє Сергійовичу, згідно з Регламентом у нього є 2 хвилини.

Рустеме Енверовичу, ви, дійсно, багато чого зробили, обіймаючи цю посаду, ви, дійсно, не потрапили до жодного корупційного скандалу. Ви розумієте, куди плануєте піти і що вам там треба буде робити, що вигрібати? Вибачте за сленг. Чи варто це робити? Можливо, краще залишитися на тій посаді, яка є сьогодні, продовжити цей важливий напрям роботи? Тому що вам вдавалося знаходити спільну мову в роботі і з депутатським корпусом, і з міжнародниками, і з Кабінетом Міністрів України. Тому чи варто звільнитися з цієї посади і йти на посаду міністра оборони, розуміючи, що вам буде дуже важко втримати той негатив і ті всі корупційні скандали, пов'язані сьогодні з цим міністерством?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

УМСРОВ Р.Е. Дякую за запитання.

Повторюю. Математика. Ми прийняли закон і 82 відсотки підприємств відправили через процедуру, це та сама приватизація, на ліквідацію. 13 відсотків – велика і мала приватизація, 4 відсотки – це земельний банк і 1 відсоток – суверенний фонд. Тобто всі завдання, які мені поставив Кабмін, я виконав.

Я підготував і суверенний фонд, і земельний банк, тому в цьому плані... Зараз я відповідаю за суверенний фонд. Якщо Верховна Рада завтра проголосує і дасть мені можливість попрацювати в Міністерстві оборони, матиму це за честь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Рустеме Енверовичу. Час закінчився.

Шановні колеги, для доповіді запрошується голова профільного Комітету з питань економічного розвитку Дмитро Андрійович Наталуха. Будь ласка.

НАТАЛУХА Д.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, колеги. За результатами розгляду, куруючись положеннями пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України, Комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України звільнити Умерова Рустема Енверовича з посади Голови Фонду державного майна України.

Від себе хотів би зазначити, що така рекомендація і таке звільнення сьогодні в нашій новітній історії є чимось особливим, тому що не всі голови Фонду держмайна йшли з посади своїми ногами або за своїм бажанням. І тут я хотів би поаплодувати Рустему Енверовичу, що витримав таку напругу (*Оплески*). Беззаперечно, це був рік конструктивної, плідної роботи. Мені як людині, яка чітко розуміє, що в Рустема Енверовича є розуміння стратегічних підприємств, державних підприємств і підприємств, які до сьогодні навіть за умови володіння державою здатні виробляти конкурентну, високоякісну продукцію, хотілося б йому побажати єдине: незважаючи на те, куди життя або цей сесійний зал закине вас на наступну міністерську посаду, я дуже хотів би, щоб ви особливу увагу

в контексті цієї посади приділили саме конкурентній участі державних підприємств і державної промисловості в постачанні сил оборони. Я кажу про імпортозаміщення, про підтримку національного виробника, про те, що ви як людина, яка розуміє, яке підприємство і що виробляє, далі могли використовувати цю інформацію на користь та розвиток національної економіки, на підсилення реального сектору, на зміцнення української промислової потужності.

Це єдине моє побажання. Дякую вам за співпрацю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Васильченко, фракція «Голос». Будь ласка.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Прошу передати слово колезі Ярославу Железняку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, напевно, немає іншого державного органу, у якому сконцентрована така кількість різних не дуже реформаторських інтересів, як Фонд державного майна – 1200 підприємств, які завжди були джерелом, зокрема політичної корупції та корупційних скандалів. І, напевно, надзвичайно те, що за рік роботи у Фонді держмайна, який очолював пан Рустем Умеров, не було жодного корупційного скандалу. Я не пам'ятаю жодного голову будь-якого центрального органу виконавчої влади, який приходив до нас і протягом року приймав три закони, що кардинально змінювали структуру свого відомства, зокрема там, де це відомство втрачало певні впливи, але досягалися суспільні інтереси. І Рустем це зробив.

Мені дуже прикро, що наша країна втрачає такого ефективного голову Фонду державного майна. Мені дуже хотілося б, щоб Рустем довів все те, що розпочав, у тому числі й суверенний фонд, про який тут говорили багато десятиліть, проте жодного разу не зробили. Але в країні війна. І країні потрібен новий міністр оборони.

Якщо я можу сказати три речі про Рустема, то вони будуть дуже прості. Це один із найкращих перемовників в нашій країні, це один із найкращих господарників, і ми побачили це за результатами роботи Фонду державного майна, і третє, найважливіше, це людина, яка цінує свою репутацію понад усе. Я впевнений, що як і у фонді, в Міністерстві оборони Рустем цю репутацію підтвердить.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кубів Степан Іванович, фракція «Європейська солідарність».

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний головуючий, прошу передати слово Миколі Княжицькому. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Княжицький. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Знаєте, «Європейська солідарність» як опозиційна фракція ніколи не голосувала за тих кандидатів від уряду, яких пропонувала більшість. Ми не голосували і цього разу, але уважно і з симпатією спостерігали за цим експериментом, тому що це був приклад, коли представника опозиції (не з нашої фракції, але представника опозиції) призначили на урядову посаду. Ми, звичайно, симпатизували пану Умерову ще й тому, що він представник кримськотатарського народу, і для нас є знаково і важливо, щоб представники кримськотатарського народу були присутні в нашому уряді.

Колега вірно сказав, що ми не спостерігали жодних корупційних скандалів. Ми всі бачили, що Рустем намагався реформувати Фонд державного майна і загалом у нього це виходило попри те, що в представників нашої фракції було до нього так само дуже багато претензій. Бо ти не можеш реформувати одну інституцію в неефективному уряді, де система противаг не працює і де все керується з одного офісу, навіть, якщо ти ангел, навіть, якщо ти – представник опозиції.

Але пану Умерову багато що вдалося. Те, за що ми переживаємо зараз, – ось зараз він відходить. Коли ми голосували за закон про Фонд держмайна, може, й помилялися, але голосували, сподіваючись на менеджерський досвід пана Умерова. Хто очолить Фонд зараз? Якщо цим реформованим законом знову скористаються люди, які за дзвінками з верхніх кабінетів, користаючись ним почнуть дерибанити землю, почнуть безконтрольно призначати заступників, бо в цьому є плюс, але в цьому є й мінус, коли парламент не має контролю за тим, що відбувається у Фонді, – то ми зробимо висновок, чи правильно ми тоді вчинили, підтримавши ініціативи пана Умерова.

Я хотів би звернутися до пана Умерова, який зараз фотографується, і попросити не знімати із себе відповідальності за те, що він почав там робити. Тому що ви маєте продовжити це і довести до кінця, бо це була й наша довіра також.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кабаченко, фракція «Батьківщина».

Сергій Володимирович Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане головуючий. Насправді, як і в питанні Міністерства оборони, питання Фонду державного майна абсолютно ідеологічне, яке не завжди корелюється з тією людиною, яка очолює зазначену інституцію.

Тут шановний пан голова комітету представник монобільшості сказав про те, що не всі виходили своїми ногами. Так я хочу нагадати, що двох з тих, яких винесли вперед ногами, умовно кажучи, із цього фонду, призначали саме ви. Саме ваша більшість призначала цих людей, яких зараз шукають по всьому світу правоохоронні органи. Тому не треба хизуватися однією людиною, а згадайте всіх, кого призначали.

Але питання в іншому. Насправді мені здавалося, що війна повинна була відкрити очі всім на абсолютно очевидні, прості й зрозумілі речі. Насамперед – вплив держави на економіку. Треба чітко розуміти, у яких секторах держава повинна залишати за собою визначальний контроль, особливо в тих секторах, які забезпечують добробут громадян. Йдеться про нафтогазову галузь, про енергетику, про інші галузі.

Невже ми не пам'ятаємо жахливих подій зими минулого року, коли повністю вирубалася електрика через російські обстріли? Мені здавалося, що цього достатньо, щоб змінити політику уряду, Фонду державного майна, але ні, знову-таки нас всіх направляють на приватизацію. Під час війни немає ринку, під час війни немає реальної ціни об'єктів. Абсолютно очевидно, що не можна продати об'єкти за реальну ринкову ціну, замість того Фонд держмайна повинен управляти державним майном, а не розбазарювати, не розпродавати його.

Утім загальна політика абсолютно інша, тому який би голова фонду не був призначений, він, на жаль, виконуватиме цю хибну політику. Тому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олександр Сергійович Колтунович, депутатська група «Платформа за життя та мир».

Запросіть, будь ласка, народних депутатів до залу.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Шановний головуючий, шановні колеги. Наша депутатська група, безумовно, підтримає заяву пана Умерова про відставку. У нього було багато позитивних результатів, їх ніхто не заперечує, це щодо інституціонального реформування Фонду державного майна. Дійсно, це складна структура, це не лише центральне відділення з регіональними відділеннями, це ще і 2368 суб'єктів господарської діяльності, які, дійсно, знаходилися в надзвичайно складному становищі. Тому дуже важливо, щоб, коли ми сьогодні проголосуємо заяву про відставку, ми отримали нову людину, яка продовжить як мінімум ту саму політику, як максимум буде врегульовувати ті питання, які є. Це перше.

Другий, надзвичайно важливий момент, який ми сьогодні вже дискутували, а зараз я хочу його продовжити. Із 2368 підприємств 82 відсотки знаходиться або

на стадії банкрутства, або в плачевному становищі. Не всі підприємства мають піти з молотка під приватизацію. Є підприємства, які мають продовжити політику реформування і все-таки повинні знаходитися в державному секторі. Тому з цієї точки зору необхідно посилювати і врегульовувати фінансову ситуацію на цих підприємствах, а не пускати всі з молотка.

Третє. До Верховної Ради необхідно подати перелік стратегічних об'єктів, що не підлягають приватизації. Ця робота ведеться спільно з Кабінетом Міністрів України. У кінці 2019 року було скасовано цей перелік стратегічних об'єктів і було б логічно, щоб ми його побачили, з одного боку, а з іншого боку, ми бачили конкретний перелік підприємств, які, дійсно, підуть на приватизацію.

І останнє, на що хотілося б звернути увагу, це той факт, що будь-яка політика Фонду державного майна направлена не лише на приватизацію, а й на управління цим майном, і воно має бути ефективним.

На майбутнє я бажаю наступникам продовжити цю роботу, знизивши відсоток з 82 хоча б до половини.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до голосування, прошу зайняти свої робочі місця. Запросіть, будь ласка, народних депутатів до залу.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про звільнення Рустема Енверовича Умерова з посади Голови Фонду державного майна України» ([№ 9678](#)) у цілому. Прошу голосувати.

«За» – 302.

Рішення прийнято.

Дякую.

Дякую за роботу.

У нас є ще одне кадрове питання. Згідно з пунктом 12 частини першої статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить звільнення з посади Голови Антимонопольного комітету України.

Голова Антимонопольного комітету України Ольга Станіславівна Піщанська 5 вересня 2023 року подала до Верховної Ради України заяву з проханням звільнити її із займаної посади.

Профільний Комітет з питань економічного розвитку розглянув зазначену заяву та за наслідками розгляду народні депутати України – члени комітету внесли на розгляд Верховної Ради України проект постанови [№ 10001](#).

Відповідні матеріали вам надано. На засіданні Погоджувальної ради ми узгодили рішення щодо обговорення цього питання за скороченою процедурою з наданням слова для виступу до 7 хвилин голові Антимонопольного комітету України та її відповіді на запитання народних депутатів – до 6 хвилин. Пропоную підтримати таку процедуру.

Ставлю на голосування цю пропозицію. Необхідно 150 голосів, це процедурне рішення. Прошу голосувати.

«За» – 302.

Рішення прийнято.

Процедуру підтримано.

Переходимо до розгляду питання. До слова для виступу запрошується голова Антимонопольного комітету України Ольга Станіславівна Піщанська. Будь ласка, до 7 хвилин.

ПІЩАНСЬКА О.С., *голова Антимонопольного комітету України.*
Доброго дня, шановні народні депутати! Дякую вам за надану можливість виступити. Коли я вперше стояла на цій трибуні і ви давали згоду на моє призначення, три роки тому, я брала на себе певні зобов'язання щодо незалежності та ефективності Антимонопольного комітету України перед суспільством і перед вами, шановні народні депутати, про те, що докладу зусиль для розвитку конкуренції, проведу справедливе і об'єктивне розслідування щодо порушників, монополістів, змовників під час публічних закупівель. Я обіцяла прозорий і ефективний комітет, прогнозованість і послідовність дій Антимонопольного комітету, новий рівень міжнародної співпраці і виконання наших євроінтеграційних зобов'язань.

Коротко звітую про найгучніші справи. За ці три роки комітет виніс рішення проти: групи ДТЕК Ахметова щодо зловживання монопольним становищем, АТ «Дніпроазот» Коломойського щодо зловживання монопольним становищем, ТОВ «Інтерстарч Україна» Порошенка щодо зловживання монопольним становищем, «Інтерпайп» Пінчука щодо змов на публічних торгах, ТОВ «*Tedis Ukraine*» Кауфмана щодо невиконання рішення комітету. Як бачите, ми не ділили так званих олігархів на владних чи не владних, ми виходили з позиції закону і на благо конкуренції.

Не залишалися осторонь і державні монополії. Ми оштрафували АТ «Укрзалізниця», відкрили справи проти АТ «Нафтогаз». Зараз ці розслідування на завершальній стадії. І я впевнена, що мої наступники найближчим часом винесуть рішення по цих справах.

Ми слідкували і за органами влади. Прийнято рішення щодо Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України, надано рекомендації Міністерству охорони здоров'я України і Міністерству аграрної політики та продовольства України.

Під час моєї каденції ми стикнулися з паливною кризою. Комітет запропонував комплексне рішення – повернути не цінове регулювання, а саме державний контроль за обігом пального.

Серйозним викликом стали проблеми з платежами на ринку електроенергії. Саме комітету належить ідея запровадити фінансові гарантії не лише банківськими документами, а й реальними грошима. Ця система зараз працює.

Нашим з вами найбільшим суспільним досягненням вважаю прийняття закон (проект [№ 5431](#)), який дає старт великій антимонопольній реформі та є значним кроком на шляху до Європейського Союзу. Також ми реформували територіальні відділення, скоротивши їх кількість і одночасно посиливши ефективність. Ми втілили реформу органу оскарження у сфері публічних закупівель, запровадили інститут уповноважених. Зараз обрані на конкурсній основі професіонали опікуються виключно розглядом скарг у сфері публічних закупівель, кількість яких обчислюється тисячами на рік. Швидкість та якість розгляду скарг, яких ми досягли завдяки цій реформі, є важливими в контексті нинішнього тренду на посилення прозорості публічних закупівель.

Ми уклали великий меморандум про співпрацю з конкурентними відомствами дев'яти країн Центральної та Східної Європи. Завдяки цьому отримали нові можливості для транскордонного співробітництва у сфері захисту економічної конкуренції.

І насамкінець, я хочу подякувати всім вам. В першу чергу я хочу подякувати Президенту України за довіру і надану можливість внести свій вклад у розбудову України. Я хочу подякувати вам, шановні депутати, за співпрацю, за дискусії, які відбувалися, за критику. Все це привело до певних результатів, які вилилися в проголосований закон. Я впевнена, що реформа почалася і вона незворотна.

Також окремо я хочу подякувати команді Антимонопольного комітету за те, що весь цей час були поруч, за їх професіоналізм, за їх невпинне намагання зробити свою справу якнайкраще і найякісніше.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Ольго Станіславівно.

Залишайтеся на місці, у нас є ще запитання до вас.

Запишіться, будь ласка, на запитання до голови Антимонопольного комітету. З місця.

Олексій Олексійович Гончаренко, «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Хочу передати слово Володимиру Ар'єву. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Ар'єв. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І. Пані голово, ви так зараз бадьоро прозвітували про те, що ви оштрафували Коломойського, лише забули сказати про заправки (щодо 4,7 мільярда), рішення по яких були скасовані і «розбиті» в судах. Тому мені цікаво почути не абсолютну конкретику, а скільки в результаті оплатив штрафів Коломойський і його компанія.

Проясніть також ситуацію. Дуже багато говорили про те, що ваша сестра була причетна до того, що на неї була оформлена вілла подружжя Зеленських в Італії. Розкажіть про це, будь ласка, детальніше.

ПІЩАНСЬКА О.С. Дякую за запитання.

Про рішення стосовно Коломойського. Я зазначала рішення по АТ «Дніпроазот» за зловживання монопольним становищем. Рішення на сьогодні розглядається в судах, воно не скасовано, суди стають на сторону комітету. Те, що стосується справи по заправках, то там ще немає остаточних рішень. Вони розглядаються в судах, тому зарано казати про будь-який висновок.

Окремо хочу звернути увагу, що Антимонопольний комітет протягом шести років боровся за своє винесене рішення по цій справі, тому що дана компанія всіма методами намагалася зупинити розгляд цієї справи комітетом. Незважаючи на це, комітет виніс рішення і наразі відстоює його в судах.

Стосовно моєї сестри, пропоную поставити запитання їй особисто, тому що під час роботи в Антимонопольному комітеті я не оформлювала ніяких фірм, нікого ні до чого не закликала.

Я вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Величкович Микола Романович, «Європейська солідарність». Будь ласка.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Ви знаєте, я хоч побачив вас. Хочу нагадати вам, що Закон «Про Антимонопольний комітет України» вимагає ваших постійних звітів у парламенті. А я бачу вас перший раз після призначення. Чому ви не звітували, як того вимагає закон? Це перше запитання.

Друге. Що відбувається із розслідуванням щодо дорожніх картелів? Це питання, яке турбує багатьох, про Велике будівництво – крадівництво. Хто і як це здійснював? Де реакція, де результат? Які досягнення у розслідуванні щодо спотворень результатів торгів? Щодо курток Резнікова, який щойно звідси пішов, правда без куртки. Є інші питання з приводу торгів.

І третє. Щодо наміру підвищити собі зарплати і премії. Ви казали, що закон важливий, реформи. Якщо вся реформа Антимонопольного комітету – це підвищити вам зарплати і премії у той час, коли нам говорять, що немає грошей для військовослужбовців, ви серйозно вважаєте, що це реформа?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ПІЩАНСЬКА О.С. Дякую за запитання. По-перше, пане Гончаренко, ми з вами зустрічалися, я вас бачила неодноразово. Також хочу зазначити, що протягом своєї каденції я мала багато зустрічей з депутатами. Жодному депутату я не відмовила в зустрічі, коли були пропозиції або бажання зустрітися, обговорити будь-які питання.

Те, що стосується розслідування справ щодо змов на торгах. Ця робота ведеться регулярно, щорічно виносяться понад 300 рішень по справах як центральним апаратом Антимонопольного комітету, так і територіальними відділеннями. Я хочу звернути вашу увагу, що у нас є і гучні рішення не лише щодо дорожніх картелів, а і щодо будь-яких змов на торгах, щодо продуктів харчування. Допоки не була закрита система *ProZorro*, виносилися рішення про штрафи на понад 400 мільйонів гривень стосовно змов на закупівлях продуктів харчування для Міністерства оборони. Можна подивитися в перелік, він є на сайті, по яких суб'єктах господарювання ми виносили рішення щодо змов на торгах.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Костенко, «Голос». Будь ласка.
Железняк Ярослав Іванович. Будь ласка.

КОСТЕНКО Р.В. Передайте слово Железняку, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Пане голово, можна ще раз передати слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Івановичу, друга спроба.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. І вона щаслива.

Пані Ольго, у мене до вас три коротких, лаконічних запитання. Прошу дати короткі і чіткі відповіді.

Перше. Яка причина того, що ви після оголошених вами результатів залишаєте посаду Голови Антимонопольного комітету?

Друге. Чи пропонувалася вам посада голови Фонду державного майна?

І третє. Якщо така посада пропонувалася або розглядається, чи варто нам очікувати внесення вашої кандидатури як майбутнього голови Фонду державного майна?

Дякую.

ПЩАНСЬКА О.С. Дякую за запитання.

Щодо причин звільнення. Сьогодні ставилися запитання і щодо підвищення зарплати в реформі Антимонопольного комітету з натяками на те, що це робиться під мене, і щодо того, як моя сестра оформлює якісь фірми. Так-от, я хочу вам зазначити, що я прийшла в Антимонопольний комітет для того, щоб створити прозорий орган, створити людям умови максимально ефективної для праці на благо держави і на розвиток конкуренції. Все це викладено в законі. Протягом трьох років мого головування комітет став найпрозорішим, ніж був за ці попередні 29 років. Як в процесі розвитку будь-якої організації на кожному етапі

потрібен керівник іншого формату. Тому я свою функцію виконала, я втримала комітет, ми розробили разом реформу, ми її проголосували разом з вами, за що я вам щиро дякую. Я вважаю, що мені вже прийшов час звільнити місце для людей, які з цими інструментами будуть в подальшому вдосконалювати роботу комітету і давати результати.

Щодо запропонованої посади. У мене є моє особисте правило по життю: поки я не завершила поточний етап, я не обговорюю і не розповсюджую свої плани і наміри. Тому я наразі не буду коментувати і обговорювати ці кроки.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Ольго Станіславівно. Можете сідати.

Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Вибачте, Дмитре Андрійовичу. Голова нашого супер поважного комітету – Комітету з питань економічного розвитку запрошується до слова. Будь ласка.

НАТАЛУХА Д.А. Дякую, шановний Олександр Сергійовичу. Дякую, шановна Ольго Станіславівно, особливо за останню відповідь щодо вашої персональної мотивації. Особисто я вважаю, що це достойно і дуже шляхетно.

Колеги, за результатами розгляду Комітет з питань економічного розвитку, керуючись положенням пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України, прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України звільнити Піщанську Ольгу Станіславівну з посади Голови Антимонопольного комітету України.

Це рішення не було одноголосним, як і не були одноголосними рішення в комітеті під час розгляду тих чи інших питань, які стосуються предмета конкурентного права. Але це нормально і природно, тому що сама специфіка конкурентного законодавства полягає в тому, що там передбачений і закладений з самого початку конфлікт між бізнесом і регулятором, конфлікт абсолютно конструктивний. І тому депутати з регіонів, які мають у себе на округах дуже багато бізнесу, цілком очікувано відстоювали часто позицію тих бізнесів, які представлені в них.

Але неодноголосне голосування за відставку говорить про інше – про конфлікт всередині кожного з депутатів у прийнятті рішення, чи відпустити Ольгу Станіславівну на волю, скажімо так. Це рішення було дуже непростим, тому що ми справді за цей час переконалися у її системності, професійності, у тому, наскільки вона конструктивно вміє працювати з різними фракціями, з різними аргументами і з різного роду партнерами і стейкхолдерами. Незважаючи на те, що, звісно, ми не маємо право відмовити вам у цьому рішенні, для нас воно було нелегким і ми сподіваємося ще перетнутися з вами, попрацювати пліч-о-пліч на професійному шляху.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Швачко, «Слуга народу». Будь ласка.

ШВАЧКО А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Хочу подякувати за пророблену роботу та побажати успіхів на наступній посаді.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ар'єв Володимир Ігорович. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І. Олексій Гончаренко скаже більш розширено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. «Європейська солідарність». Шановні друзі, ми розглядаємо зараз відставку голови Антимонопольного комітету. Зрозуміло, що треба голосувати за, тому що, на жаль, ні роботи у Верховній Раді, ні звітів, ні реальних результатів в економіці ми не бачимо. Країна монополізується чим далі, тим більше, і в жодних монополістів проблем немає. То ми бачимо вже монополію взагалі в країні на все. Подивіться, в нас Офіс Президента встановлює монополію на місцеву владу. Сьогодні зранку були обшуки у виконуючого обов'язки голови Чернігівської міської ради, відсторонений мер Рівного, атака на все місцеве самоврядування, повсюди монополія.

Ми бачимо з вами, друзі, що тут хочуть встановити монополію наші колеги навіть на кол-центри. От Микола «константа» Тищенко знаходиться в залі. Сподіваюся, що він візьме після цього репліку. Дуже хотілося б почути його, як він розслідує питання кол-центрів, що це за півки і як ми чули, «константа» сюди, туди, ресторан «Прага», все інше. Ми бачимо монополію всюди.

А що в цей час робив Антимонопольний комітет? Антимонопольний комітет нам говорить: ми реформу готували. Реформу у вигляді нового закону. А новий закон що передбачає? Збільшення грошей на соціально-побутові питання членів Антимонопольного комітету, збільшення грошей і зарплат керівництва Антимонопольного комітету. Це справжня реформа в момент, коли не вистачає грошей на військовослужбовців, як нам кажуть, ні повернути «тридцятку», наші строковики досі отримують жалюгідні 500 чи 600-700 гривень на місяць. Антимонопольний комітет собі підвищує зарплати. І все це робить людина, чия рідна сестра є директоркою фірми, на яку оформлено віллу подружжя Зеленських. Це такий кінець епохи кумівства. Ганьба!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія

Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Шановні колеги! Будь-хто, хто має хоч якийсь розум та адекватність, розуміє, що системи державного управління в Україні фактично не існує. Це формалізується в тому, що втрачені практично всі інституції. Вони не є самостійними суб'єктами. У даній ситуації, коли ми обговорюємо роботу голови Антимонопольного комітету, ми так само можемо обговорювати якусь незалежну роботу НКРЕКП, інших інституцій, того ж Кабінету Міністрів. Ми всі розуміємо, що вони давно втратили, на жаль, свою суб'єктність і перетворилися на філії, управління або відділи центру прийняття рішень, який знаходиться за відомою адресою на вулиці Банковій.

Чотири роки існування вашої потужної влади. Слава Богу, ви всі зрозуміли, коли селфі робили зі своїми посвідченнями, що вже немає на кого перекладати, попередники не проходять, іноземці також не проходять і Папа Римський вже не проходить. Це реальні результати вашої роботи.

Пані Ольга Піщанська очолює Антимонопольний комітет три роки. Я до неї ставлюся з симпатією. Дійсно, вона зустрічалася з депутатами, були дуже приємні зустрічі з кавою. Результат зазвичай ніякий. Мати до неї претензії навіть смішно в цій ситуації, бо її бажання звільнитися з цієї посади свідчить про те, що інституція як така не відбулася. Я не можу зрозуміти, якщо ти підготувала разом з колегами реформу, якщо ти хочеш її втілювати, чого ж ти йдеш зі своєї посади за власною ініціативою?

Тому, мабуть, ми завтра будемо обговорювати її наступника. Пані Ольго, ми вам дякуємо, але повірте, в боротьбі з монополіями на сьогодні, на жаль, перемагають монополії. Оце моя констатація.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лариса Миколаївна Білозір, група «Довіра». Будь ласка. Будемо переходити до голосування. Запросіть депутатів до залу.

БІЛОЗІР Л.М., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець).* Добрий день, шановні колеги, шановні українці, шановний пане головуючий! Пані Ольга Станіславівна сказала про те, що вважає своїм найбільшим досягненням прийняття закону (проект № 5431) про вдосконалення роботи Антимонопольного комітету. Це один із семи критеріїв для того, щоб ми почали переговори щодо вступу до ЄС.

Але що сталося? Уряд заборонив Антимонопольному комітету виходити з-під дії Закону «Про адміністративну процедуру», який теж став умовою отримання кандидатства України в ЄС, так вони руками депутатів внесли поправку, щоб вийти з-під дії цього закону.

У жодній країні Європи не бачили такого, щоб екоінспекція, яка також нишком (руками депутатів) вийшла, Антимонопольний комітет встановлювали

свої правила. Казали, що нам не треба загальних правил, де бізнес захищений, де може оскаржувати, де може вимагати обґрунтування. Як тоді європейський бізнес буде заходити до нас? На самому початку входження європейських коштів ми будемо казати, що Антимонопольний комітет вважає, що у нас будуть свої правила, ми так не хочемо.

Єврокомісія хоче, щоб європейські громадяни і бізнес мали такий самий обсяг прав у себе, як і в Україні. І казати, що ми не можемо, ми не такі, не можна. Зараз буде комплексний законопроект Міністерства юстиції, потрібно все-таки повернути Антимонопольний комітет в адміністративну процедуру, тому що це скринька Пандори. Зараз митниця вийде, податкова вийде, і та проблема...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Ларисо Миколаївно. Переходимо до прийняття рішення.

Колтунович, 1 хвилина. Запросіть депутатів до залу, будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Шановний головуючий! Шановні колеги! Наша депутатська група підтримує дану ініціативу, оскільки реальна демонополізація в країні не відбулася. Суттєвих структурних змін з монополіями, олігополіями і компаніями з одноосібним домінуючим становищем не відбулося, монополії посилили своє становище. Тому з цієї точки зору логічна зміна, але ми завтра продовжимо цю дискусію, що важливо.

Важливо провести реальну політику з демонополізації. Ми говорили і про акт сенатора Шермана, і про низку інших інструментів щодо розподілу, примусового поділу тощо, тобто зменшення концентрації на ринку. Чому така страшна монополізація? Тому що вона обнуляє інвестиційний потенціал України. Мінус інвестиційний потенціал – це означає, що промисловий, економічний потенціал, у цілому програє країна. Тому реформа демонополізації – це є беззаперечний пріоритет на шляху до нарощення інвестиційного потенціалу країни, до підвищення рівня економічної активності в країні, тому дане кадрове рішення актуальне, потребує нової програми з подолання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, обговорення завершено. Переходимо до прийняття рішення.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про звільнення Піщанської О.С. з посади Голови Антимонопольного комітету України» ([№ 10001](#)) в цілому. Прошу голосувати.

«За» – 306.

Рішення прийнято.

Постанову ухвалено.

Дякуємо, Ольго Станіславівно, за вашу роботу.

Заява з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ. Лариса Миколаївна Білозір. Будь ласка.

Голови фракцій і груп, підійдіть, будь ласка, до мене.

БІЛОЗІР Л.М. Колеги, буду говорити саме про Закон «Про адміністративну процедуру», який був умовою отримання кандидатства Європейського Союзу і свого часу також був умовою отримання плану дій щодо членства в НАТО. Наше скликання стало єдиним, яке прийняло цей закон (було шість спроб його прийняти), і в тому числі дякуючи пану Корнієнку, який опікується реформою публічної адміністрації, реформою державного управління. Хочу сказати, що цей закон про те, щоб захистити громадян і бізнес від свавілля державних органів. Він стосується кожного центрального органу виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, встановлює правила, якщо це стосується якихось негативних рішень щодо громадян і бізнесу.

Наші європейські партнери вважають, що цей закон є головним антикорупційним законом, тому що встановлює чіткі правила і процедури дій органів влади. Він має скоро вступити в дію. В кінці року, ми маємо таку практику, деякі міністерства і, наприклад, податкова служба, Антимонопольний комітет, Державна аудиторська служба почали вносити законопроекти, щоб вийти з-під дії закону. Робоча експертна група прийняла рішення так не робити. Було рішення уряду і доручення Прем'єр-міністра виконувати цей закон і припинити ганебну практику внесення таких законопроектів, щоб деякі відомства втікали з-під дії. І що ми на сьогодні маємо? Міністерства стали це робити руками депутатів і закон про екоінспекцію, і закон про Антимонопольний комітет були прийняті з нашими поправками.

Тому закликаю колег бути уважними. Я дуже прошу голів комітетів і секретаріати звернути увагу, контролювати це питання, щоб ми не виходили з-під дії цього закону, тому що одна з умов макрофіну, отримання 50 мільярдів від Європейського Союзу в межах по *Ukraine Facility* – це вступ в дію цього закону. І тут не можна гратися, тому що це величезні гроші і питання захисту наших громадян та бізнесу.

Так само хочу звернути увагу, що тепер уже і податкова, і митниця шукають можливості вийти з-під дії цього закону. Це означає, що ті заблоковані декларації, які можна буде тепер оскаржити, не можна буде оскаржити в рамках податкової, яка досі спроможна це робити. Тому хочу звернути увагу депутатів, голів комітетів і секретаріатів, що цю практику потрібно припинити, тому що це є однією з умов...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Ларисо Миколаївно.

Я можу тільки долучитися до вашої позиції. Ми будемо це питання й надалі опрацьовувати з комітетами, тому що ця практика не дуже корисна.

Разумков – з процедури, і будемо переходити до розгляду законопроекту.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Олександрє Сергійовичу, за конструктивну позицію, дотримання Регламенту в сьогоднішньому засіданні Верховної Ради України.

Сьогодні було включено багато правильних законопроектів до порядку денного сесії. Я хотів би попросити поставити на голосування пропозицію про включення до порядку денного, підготовку до розгляду і розгляд завтра законопроекту, про який говорив Президент, і який, дійсно, очікує українське суспільство. Це проект закону [№ 9659](#), який прирівнює на час воєнного стану покарання за корупцію до покарання за державну зраду. Ви всі чули позицію Президента. Він це підтримує, він це розділяє, тому я дуже сподіваюся, що Верховна Рада підтримає і Главу держави, і авторів законопроекту, і головне – українське суспільство, яке це вимагає від парламенту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Дмитра Олександровича Разумкова, як він її озвучив. Прошу голосувати.

«За» – 154.

Рішення не прийнято.

Микиша – з процедури. Будь ласка.

МИКИША Д.С. Дякую. Колеги, ми сьогодні вже включили до порядку денного сесії проект закону [№ 9559-д](#) про підтримку армії місцевим самоврядуванням. Я прошу змінити черговість і розглянути його зараз, бо ми розуміємо необхідність додаткового джерела допомоги нашим Збройним Силам та сектору безпеки і оборони для того, щоб забезпечити їх всім необхідним. Тому я дуже прошу зараз поставити мою пропозицію на голосування і змінити черговість, тобто розглянути цей законопроект саме зараз.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Микиші. Прошу голосувати.

«За» – 113.

Рішення не прийнято.

Арахамія – з процедури. Будь ласка.

АРАХАМІЯ Д.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, у нас зараз є дуже важливе завдання – повернути декларування. Мені здається, що є пропозиція внести зміни до порядку денного, тобто зараз проголосувати ці два законопроекти: про КУПАП і проект закону про відновлення декларування, а потім вже перейти до порядку денного сесії. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи правильно я розумію, що ви пропонуєте законопроект переставити в кінець сьогоднішнього порядку денного? Добре. Законопроект [№ 9269](#) і альтернативні законопроекти переносимо в кінець сьогоднішнього дня.

Дмитре Олександровичу, у вас інша версія того, що сказав Арахамія? З процедури – Разумков.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Олександр Сергійовичу. Я щойно говорив, що ви дуже чітко ведете засідання, але пан Арахамія просив лише нижче на два законопроекти переставити, а не в кінець дня. Це перше.

Друге. Хіба може голова фракції монобільшості зараз пропонувати прибрати нижче питання щодо ПЕП? Я думаю, що ні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давиде Георгійовичу, репліка.

АРАХАМІЯ Д.Г. Шановний Дмитре Олександровичу, ми, як і ви, – обранці народу, ми ходимо по залу, збираємо думки народу і дослухаємося до думок нашого залу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков – репліка, потім Бужанський – з мотивів. Репліка на репліку не дається.

РАЗУМКОВ Д.О. Ні, це була не репліка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Далі з процедури? Тоді Бужанський – з процедури, а потім Разумков – з процедури.

Бужанський. Будь ласка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»).* Шановний Давиде Георгійовичу, якщо ви дійсно збираєте думки в залі, тоді, будь ласка, забудьте назавжди термін «ПЕП». Назавжди! Ніколи не повертайтеся до цього питання. Давайте нарешті переходити до голосування за КУПАП і повернення декларації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков – з процедури, Василевська-Смаглюк – з процедури. І будемо переходити до голосування.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Олександрє Сергійовичу. Але це все-таки репліка, тому що до цього до мене звертався Давид Георгійович. Я, на жаль, не до нього звертався, а виступав з процедури.

Шановні колеги, думаю, що народним депутатам і головам великих фракцій варто було б не по залу ходити збирати думки, а поспілкуватися із суспільством, вийти в народ, і ви багато чого б почули і про думки, і про їх збирання, і про діяльність.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василевська-Смаглюк Ольга Михайлівна. Потім – Устінова.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 96, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Олександрє Сергійовичу, ви так не нервуйте. Ми розуміємо, що 4 листопада парламент зробив помилку, коли проголосував за інше рішення, окрім довічного статусу ПЕП. Це та гарантія, яку ми отримали від Євросоюзу для вступу України до Європейського союзу. *One PEP – forever PEP.* А те, що ви зараз ганьбитесь перед суспільством... Стосовно ПЕП потрібно збирати думки на вулиці, а не тут у залі, і вам розкажуть про Мальдіви і про все інше, про те, що ви робите.

Тому, я вважаю, що нам потрібно не облажатися, а проголосувати одну з двох останніх євроінтеграційних пропозицій, які мають бути, щодо повернення довічного статусу ПЕП. Цю помилку ми маємо виправити для того, щоб нас взяли в Євросоюз. Тому треба голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Устінова. Потім будемо голосувати.

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, якщо запитати людей, які потім будуть дивитися засідання Верховної Ради, то 99 відсотків з них не знають, що таке ПЕП, але всі хочуть побачити, хто що купив і задекларував. Я дуже прошу і підтримую пана Арахамію. Ми сьогодні маємо проголосувати про відновлення декларування та відкриття реєстру декларацій. Це зараз має бути першочерговим завданням Верховної Ради. Тому прошу підтримати це рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Давида Георгійовича Арахамії про перехід до розгляду законопроектів № 9587-д та [№ 9534](#). Прошу голосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду законопроекту [№ 9587-д](#). Вибачте. Ірина Володимирівна – 3 хвилини. Заява з проханням оголосити перерву, яку готові замінити виступом від фракцій «Європейська солідарність» і «Голос», здається.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Так, і фракція «Батьківщина».

ГОЛОВУЮЧИЙ. І фракція «Батьківщина», вибачте.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, прошу бути дуже уважною голову Комітету з питань антикорупційної політики пані Радіну. Ви знаєте, кілька років тому, коли ми в парламенті приймали антикорупційну реформу, в цій залі були присутні тодішній Президент Порошенко та члени уряду для того, щоб разом показати єдність всіх гілок влади щодо необхідності прийняття законів для отримання безвізу. Тому країна вчасно отримала безвіз попри війну.

Зверніть увагу, зараз тут немає Президента, немає уряду, який насправді веде переговори про початок старту офіційних перемовин щодо вступу України до ЄС. Немає преси, що дуже важливо, хоча фракція «Європейська солідарність» неодноразово наголошувала на тому, що дебати щодо відновлення електронного декларування мають бути публічними. Наша фракція, безумовно, підтримує прозорість декларування і те, щоб декларації були публічними з дня відновлення декларування. Це відразу хочу сказати.

На жаль, вчора, колеги, відбулася фальсифікація засідання комітету. Зараз цим нашим голосуванням ми відновимо декларування для депутаток сільради, які за рішенням Зеленського не можуть виїхати за кордон провідати дітей, зате вони будуть декларуватися, не отримуючи ні копійки від держави. Але ті люди, які займають посади з найвищими корупційними ризиками, а це представники наглядових рад, керівники державних підприємств і, головне, радники-порадники Офісу Президента, не декларуються, хоча вони керують країною.

Сьогодні в Чернігові відбулися обшуки в Ломаки, виконувача обов'язків мера міста. Це вказівка Офісу Президента. У нас тероризують опозицію. Це вказівка Офісу Президента. Корупція в Офісі Президента. У нас позаштатний радник Офісу Президента пан Арестович, який брав участь у міжнародних переговорах, стоїть, хизується коло «лексуса», невідомо звідки купленого, і розповідає, що він до кінця свого життя омари буде їсти на дачі і сміється з усіх українців, не декларується. І це рішення антикорупційного комітету.

Кілька років тому пані Радіна зі своїми подругами, з Сашею та іншими, стояли біля Банкової з розвішеними трусами і кричали: «Постірайте ваші брудні труси!». Зараз, будь ласка, скажіть Банковій випрати брудні труси, які вони всій країні показують, коли займаються корупцією.

Ми вимагаємо перед розглядом законопроекту щодо декларування заслухати стенограму засідання комітету, щоб ви побачили, як комітет спочатку підтримав поправку Володі Ар'єрва щодо декларування для позаштатних радників Президента, а потім, після окрику Банкової, почали це переголосувати, і сама пані Радіна в тому числі.

Якщо зараз буде сфальсифіковано це голосування, ми будемо змушені не лише звертати на це увагу суспільства, а і звертатися до суду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до розгляду питання. Це проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та інших законів України щодо удосконалення порядку притягнення до відповідальності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» ([№ 9587-д](#)). Це друге читання.

З трибуни – Сергій Костянтинівч Іонушас.

Отже, починаємо з поправок для врахування. Чи є поправки для врахування?

Гончаренко. Назвіть номер поправки.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Поправка 147. Це важливий законопроект. Але в мене запитання: так що ж відбувається, чому ми переносимо важливі рішення в кінець дня? Чому говорять зараз, що немає голосів? Хто тепер буде винним у тому, що ми не розглядаємо питання корупційних злочинів чи відкритості, чи реєстрів, чи прозорості? Може, для того, щоб люди не дізналися, що відбувається в Офісі Президента, хто який радник, на кого яка вілла оформлена, хто збагатився. Ми всі бачили історію розслідування стосовно заступника Керівника Офісу Президента Шурмі, чий брат, сестра (у нас була епоха кумовства, тепер почалася епоха сестринства, братерства) отримує сотні мільйонів за електроенергію невідомо де. І це все відбувається прямо зараз. А коли ми наполягали, щоб радники Офісу Президента декларувалися, це все намагалися приховати.

Прошу підтримати поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Гончаренка про підтримку поправки 147. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 97.

Поправку не підтримано.

Для врахування в кого ще є?
Переходимо до поправок на підтвердження.
Давид Георгійович Арахамія чи Устінова? Хто?
Устінова. Будь ласка.

УСТІНОВА О.Ю. Прошу поставити на голосування для підтвердження поправку 25.

Колеги, я поясню, про що йдеться. Насправді, ця поправка дає змогу зараз уникнути відповідальності, якщо ти забув задекларувати своє майно майже на 1 мільйон 300 гривень. Зараз цього не пропустить МВФ, наші партнери. Мені буде важко, чесно кажучи, пояснювати нашим виборцям і людям, чому можна забути задекларувати майно на 1 мільйон гривень. Тому дуже прошу цю поправку не підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 25. Правильно?

Позиція комітету – Сергій Костянтинович. Вона комітетом врахована.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, якщо ви подивитесь таблицю, в четвертому стовпчику комітет прийняв трохи іншу редакцію. Фактично дана поправка врахована редакційно. Для того, щоб була чистота законопроекту і таблиці, нам потрібно все-таки її проголосувати для підтвердження. Я буду утримуватися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію Устінової про підтвердження поправки 25 народного депутата Мамки. Комітетом вона врахована. Прошу голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Поправку підтверджено.

Наступна поправка, Олександр Юрївно.

УСТІНОВА О.Ю. Колеги, прошу поставити на голосування для підтвердження поправку 27, яка говорить про те, що ти можеш забути задекларувати своє майно на 1 мільйон 300 тисяч і максимально що тобі за це світить – це 17 тисяч штрафу.

Вибачте, будь ласка, зараз передбачено законопроектом, що ти можеш забути на 250 тисяч, а якщо на 1 мільйон 300 тисяч, то вже треба якось свою пам'ять прочищати. В мене велике прохання не підтримувати цю поправку,

натиснути зараз жовту чи червону кнопку. Тому що закінчиться тим, що наші міжнародні партнери скажуть, що нам треба трохи з пам'яттю своєю працювати і не забувати декларувати майно на 1 мільйон 300 тисяч.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Костянтиновичу, поверніться на трибуну, будь ласка.

Позиція комітету щодо поправки 27.

ІОНУШАС С.К. Шановні колеги, комітетом вона врахована, але ви почули позицію нашої колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування поправку 27 народного депутата Бужанського. Вона врахована комітетом. Народний депутат Устінова просить поставити її на голосування для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 199.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка.

Арахамія. Будь ласка.

АРАХАМІЯ Д.Г. Колеги, є поправка 112. Я прошу її «провалити» і не підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету буде? Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування поправку 112 народного депутата Павлюка, наскільки я пам'ятаю. Зараз я знайду її. Так, вона врахована комітетом частково. Народний депутат Арахамія просить поставити на голосування таке рішення комітету для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 165.

Рішення не прийнято.

Поправку не підтверджено.

Наступна поправка. Давид Георгійович Арахамія.

АРАХАМІЯ Д.Г. Пропоную не підтримувати поправку 139, тому що вона дозволяє не вносити в реєстр корупціонерів осіб, які притягнуті за брехню в декларації на великі суми (від 260 тисяч гривень і до 1 мільйона 300 тисяч гривень).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 139 народного депутата Бужанського. Комітетом вона врахована. Народний депутат Арахамія просить поставити на голосування це рішення комітету для підтвердження.

Прошу голосувати.

«За» – 161.

Рішення не прийнято.

Поправку не підтверджено.

Можемо переходити до голосування щодо законопроекту в цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та інших законів України щодо удосконалення порядку притягнення до відповідальності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» ([№ 9587-д](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 305.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Покажіть по фракціях і групах.

Дякую, Сергію Костянтинівичу.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України про визначення порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, в умовах воєнного стану» ([№ 9534](#)). Це друге читання.

Запрошуємо на трибуну голову Комітету з питань антикорупційної політики Радіну Анастасію Олегівну.

Отже, у нас спочатку поправки для врахування. Фракція «Європейська солідарність». Хто виступатиме?

Іонова. Будь ласка, 3 хвилини.

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Поправки 54, 56, 93. Ми говоримо про електронне голосування. Це було дуже важливим проривом з 2014 року, коли ми всім залом і всіма державними інституціями працювали на протидію корупції для нашої держави. Зараз тут було бурхливе обговорення, але давайте не забувати про те, що ми робимо це не для когось, а насамперед для себе і для цивілізаційної публічної роботи наших державних чиновників, на жаль, довіра до яких у нашого суспільства з кожним разом все більше і більше падає.

Наша команда фракції «Європейська солідарність» буде продовжувати ідеологічно відстоювати в законодавчий спосіб, не законодавчий спам, а правильний текст, який мав би бути в законі, що стосується наших євроатлантичних прагнень. Тому що з початком повномасштабної війни державні діячі отримали величезну преференцію і не декларувалися, тобто було призупинення декларування. Тому ми маємо повертатися до прозорості і виконувати взяті не себе зобов'язання. Але перетворювати електронне декларування на хаос і якусь недоречну бюрократію щодо військових у цей час, знаючи, якою ціною ми виборюємо і наближаємося до перемоги, це просто неприпустимо і ганебно.

І тому нам дуже прикро, що наші поправки були не повністю враховані. Ми пропонували забезпечити декларування посадовців ВЛК, військкоматів, чиновників Міністерства оборони, а не звичайних солдатів. Ми бачимо, як останнім часом. У ЗМІ кожного дня з'являються повідомлення про корупцію серед представників або ВЛК, або осіб, які займають вищі посади у Міністерстві оборони, які містять величезні корупційні ризики.

Завершуючи, я скажу, що неодноразово в цій залі згадували про позаштатних радників Офісу Президента. Це просто ганебно, такого немає в жодній країні світу, щоб позаштатні радники, посадовці Офісу Президента не мали декларуватися. Чому? Чому вони начебто працюють на волонтерських засадах, але не ведуть аскетичний спосіб життя? Ці люди не несуть жодної відповідальності. Вони беруть участь у роботі міжнародних делегацій, забезпечують інформаційну політику держави. Їх висловлювання наші міжнародні партнери сприймають як позицію держави. Але вони не несуть жодної відповідальності і при цьому ухиляються від декларування.

Тому фракція «Європейська солідарність» наполягає на тому, щоб була...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Климпуш-Цинцадзе, я так розумію, виступатиме далі? Будь ласка, Іванно Орестівно, 4 хвилини.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., *голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Дякую. Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Це добре, що ми нарешті повертаємо електронне декларування для державних службовців, посадових осіб. Це питання давно на часі, і, дійсно, це є однією з вимог у рамках семи умов, які були отримані нами під час набуття кандидатського статусу. Але давайте не робити вигляд, що ми вперше започатковуємо це електронне декларування, тому що я бачу, в інформаційному просторі йде ціла хвиля про те, що нібито це вперше започатковується. Давайте просто говорити чесно, що це нарешті відновлюється і, на жаль, відновлюється не в повному обсязі, в якому воно працювало раніше.

Мені прикро, що комітет не врахував наші поправки, які були спрямовані на захист інтересів військових, а вирішив сформулювати їх у комітетському варіанті через те, що не годиться комітету, де більшість складають представники, вибачте за тавтологію, монобільшості, не годиться ухвалювати і приймати поправки, які пропонуються опозиційною політичною силою.

Добре, що хоча б щось врахували, але одночасно залишається, на жаль, необхідністю для військових через 90 днів після завершення воєнного стану або після їхньої демобілізації подати свої електронні декларації незалежно від того становища, в якому вони будуть знаходитися. Прикро, що ці норми, які давали б можливість враховувати стан наших захисників через 90 днів після завершення воєнного стану, не враховані в цьому законопроекті.

Але також приєднуюся до тих моїх колег, які вже неодноразово наголошували на тому, і я вважаю це неприпустимим, що наша поправка, якою ми пропонували зобов'язати осіб, які сьогодні працюють нібито на громадських засадах як радники Офісу Президента, показувати свої статки перед суспільством, відхилена. Це люди, які дають накази, доручення, які без жодного супротиву виконує як Кабінет Міністрів, так, на жаль, колеги, і ця Верховна Рада, яка взагалі втратила будь-яку самоповагу і перестала взагалі себе відчувати органом законодавчої влади, органом, який має забезпечити баланс влад у суспільстві. Вона сьогодні виконує доручення тих, хто не має ані правової, ані політичної, ані публічної відповідальності перед суспільством. Мені прикро, що в комітеті відбулося переголосування, якимось дивним фальшуванням, я не знаю, що там відбулося з цією поправкою, яка зобов'язувала декларуватися цих начебто нечиновників ОПУ. Але, на жаль, сьогодні цієї норми немає в остаточному законопроекті. Я прошу народних депутатів підтримати нашу поправку, яку колега Геращенко буде пропонувати поставити на голосування для врахування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Ірина Володимирівна Геращенко, 3 хвилини. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. По-перше, 5 хвилин. Подивіться, будь ласка, уважно, у нас було 13 поправок...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, 5 хвилин, вибачте. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. П'ять хвилин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Ви будете пропонувати поставити на голосування для врахування поправку 405?

ГЕРАЩЕНКО І.В. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Ми з Марією Іоновою тільки прийшли з військового госпіталю, де спілкувалися з пораненими військовими. Так ось, після важкого поранення, після демобілізації вони всі будуть декларуватися. Будуть декларуватися депутати сільрад, які сьогодні нічого не вирішують і не отримують жодної копійки від держави. А хто не буде декларуватися після прийняття вашого законопроекту? Не будуть декларуватися ті люди, які живуть на невідомі кошти і виконують функції держави, які собою підмінили уряд, парламент і зокрема владу.

Військові щодня нам пишуть, що вони очікують на голосування щодо декларування і вважають, що всі ми маємо повернутися до закону, прийнятого нашою командою, про публічне прозоре декларування чиновників. Так і буде, я переконана, голоси на це ми знайдемо. Але вам не соромно буде натискати кнопку за те, що військові, поранені, з ампутаціями будуть декларуватися, а ці жирні морди, які крадуть, живуть на корупційні конверти, присутні на всіх нарадах, не маючи допуску до державної таємниці, управляючи вами, вказуючи вам, як вам голосувати, підміняючи собою уряд, даючи вказівки кожному з вас, декларуватися не будуть?

Вам не соромно, що пан Арестович, який сьогодні плює в очі нашим військовим і говорить, що він буде жерти омарів і їздити на «лексусі», а вони будуть воювати, не буде декларуватися? Тому що Радіна та її комітет провалили поправку щодо декларування позаштатних радників Офісу Президента, декларування наглядових рад, декларування тих, хто живе за бюджетні кошти (а це державні підприємства). Друзі, давайте ми це виправимо!

Я пам'ятаю Настю Радіну, прекрасну антикорупціонерку, яка правильно виступала, що всі, хто має хоч якесь відношення до державної копійки, має декларуватися, що всі, хто може впливати на державні рішення, має показати, за які кошти він живе.

Сьогодні я не знаю, хто її тримає за руки. Може це Офіс Президента. Але давайте ми покажемо, що ми можемо за це проголосувати, що ми готові йти до Європейського Союзу, що ми готові показувати, хто як живе, що ми знаємо, що ті, хто краде на будівництві, будуть відповідати, ті, хто крадуть на тендерах і дають вказівки міністерствам, будуть відповідати – вони покажуть свої статки. Друзі, ви всі будете декларуватися, а ті, хто дає вам вказівки, декларуватися не будуть.

Тому я дуже прошу, щоб ми разом зараз виправили цю помилку, яка трапилася вчора на засіданні комітету, коли пані Радіна і п'ять сміливих членів Комітету з питань антикорупційної політики проголосували за декларування позаштатних радників Офісу Президента, які не вилазять з марафону, які розповідають, що робити парламенту, що робити уряду, коли вони каву будуть пити в Криму, коли вони переможуть, як має відбуватися контрнаступ. Вони все знають, тільки вони ні за що не відповідають. І це неправильно. Вони мають декларуватися!

Тому після того, коли пані Радіна (я прошу, щоб вона пояснила цю ситуацію) проголосувала за декларування Офісу Президента, після цього їй хтось подзвонив, прийшла якась есемеска, і вона сказала, що неможливо встановити результати цього голосування, будемо переголосувати. І з'явилося лише три сміливих члени комітету, серед них була пані Сюмар. Я хочу, щоб вона взяла репліку, я згадую її спеціально, і розповіла, що відбулося на цьому засіданні комітету.

Поправка 405. Я вас запевняю, що позицію всіх, хто не проголосує за, ми донесемо до всіх сілрад, до всіх військових.

Отже, пропонується доповнити розділ «Прикінцеві положення» новим пунктом про те, щоб встановити, що на період дії воєнного стану, введеного указом Президента, що до числа суб'єктів декларування, зобов'язаних подати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, відносяться також радники, помічники Президента України (Давайте Зеленського підтримаємо, друзі! Зеленський декларується, і він робить все для того, щоб ми повернули декларування. Так чого його радники не декларуються? Давайте допоможемо пану Зеленському і підтримаємо пропозицію, щоб радники Президента Зеленського задекларувалися також), посади яких належать до патронатної служби та які обіймають їх на громадських засадах, а також радники, помічники Офісу Президента України, Керівника Офісу Президента, Прем'єр-міністра, інших членів Кабінету Міністрів, в тому числі особи, посади яких належать до патронатної служби та які обіймають їх на громадських засадах. Зазначені особи зобов'язані подати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Це поправка 405. Я переконана, голосування цієї поправки наближає нашу країну до ЄС і НАТО. Я переконана, що Президент Зеленський, який хоче відновити декларування...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідь комітету і переходимо до голосування.

РАДІНА А.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую дуже. Шановні колеги! Комітет цю поправку відхилив з однієї простої причини, тому що ця поправка насправді не дозволяє передбачити декларування радників. Вона про те, що треба подати якусь одну неіснуючу декларацію за весь період. Такої декларації, пані Ірино, не існує, її неможливо подати. І саме тому комітет цю поправку відхилив. Комітет підійшов до цього питання фахово.

Я закликаю, колеги, перестати маніпулювати стосовно військових. Цей законопроект чітко говорить, що військові, які є поранені, які є на реабілітації, полонені, інтерновані, подають декларацію після лікування, після реабілітації. Будь ласка, не маніпулюйте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Народний депутат Геращенко просить врахувати поправку 405 свого авторства та колег. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 185.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправки 10 і 11. Ар'єв. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І. Поправка 10. Шановні колеги, кожен із вас подасть декларацію, і це справедливо. Кожен міністр подасть декларацію, і це теж справедливо. Керівник Офісу Президента подасть декларацію, і це теж справедливо. І Президент у тому числі подасть декларацію. Але ми бачимо, що радники Офісу Президента постійно в ефірі, в делегаціях, вони серйозно впливають на політику і Офісу Президента, і Президента України, але вони чомусь випадають із декларування. Тобто ви декларуєтеся, шановні колеги, а вони ні. Ви не відчуваєте тут несправедливості? Як у Орвелла, коли всі рівні, але між ними є рівніші.

Тому давайте цю несправедливість ми зараз виправимо. І дуже шкода, що вчора комітет не підтримав цю поправку, бо вона відновлює справедливість.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Ар'єва.

Перепрошую, спочатку відповідь комітету. Будь ласка.

РАДІНА А.О. Шановні колеги, комітет цю поправку відхилив. По-перше, в цій поправці немає позаштатних радників.

По-друге, комітет чітко сказав, що ми підтримуємо питання перегляду суб'єктного складу щодо декларування, але до цього треба підійти комплексно і фахового, і заодно вирішити питання помічників суддів, патронатних служб фракцій. Вас не цікавлять патронатні служби фракцій? До цього треба підійти фахово. Тому комітет цю поправку відхилив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Ар'єва про врахування поправки 10, яка відхилена комітетом. Прошу голосувати.

«За» – 152.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 11. Ар'єв. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І. Я, на жаль, мушу прочитати поправку 10, яка все-таки містить таку інформацію, там включаються радники Офісу Президента України і його керівника, першого заступника та заступників, працівники патронатної служби Офісу Президента України. Все чітко вказано. А поправка 11 включає також

уповноважених Президента України, тому що люди, які уповноважені Президентом України, зокрема з різних питань, наприклад, земельних питань, впливають на прийняття державних рішень.

Шановні колеги, це дуже соромно, що ми сьогодні фактично Орвелла втілюємо в життя, коли всі рівні, але є між ними рівніші. Наберіться сміливості нарешті! Ви – народні депутати України, обрані народом України і Конституція вимагає від нас дотримуватися рівності. То хай всі декларуються...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

РАДІНА А.О. Колеги, комітет цю поправку відхилив для того, щоб комплексно врегулювати питання патронатної служби. Є патронатна служба фракцій, патронатна служба в судах, помічники народних депутатів тощо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Давайте не будемо згадувати помічників народних депутатів всує, так би мовити.

Переходимо до голосування. Ар'єв пропонує врахувати поправку 11 свого авторства. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 132.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Сюмар? Будь ласка, назвіть номер поправки.

СЮМАР В.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Це репліка. Мене згадувала Ірина Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Репліка. А, вас згадували. Добре.

СЮМАР В.П. Колеги, на превеликий жаль, треба бути відвертим, комітет не виявив політичної волі врегулювати це питання.

Ми вчора на засіданні комітету не змогли встановити результати голосування, коли було 5 народних депутатів – за і 4 народних депутати – утрималося. Це виявилось дуже складною арифметикою, після якої почалася буквально істерика.

Я хочу зрозуміти, хто керує комітетом і хто керує цим залом. Якщо ми перетворилися з парламентсько-президентської на офісно-президентську республіку, давайте змінювати Конституцію. Якщо ні, то давайте чесно врегулювати. Люди, які приймають політичні державні рішення, мають бути прозорими, як і всі. Вони три роки визначають державну політику, беруть участь у міжнародних зустрічах і ніхто не знає, за рахунок чого вони живуть.

Я підозрюю, вони живуть за гроші в конвертах. Хай покажуть, за рахунок... Якщо це не корупція, то я тоді не знаю, що таке корупція...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо. Був виступ від фракції «Європейська солідарність». Далі – фракція «Голос». Одна поправка для врахування. Ми зараз обговорюємо поправки для врахування. Спочатку виступи від фракцій, Дмитре Олександровичу, потім – позафракційні.

Юрчишин Ярослав Романович, 1 хвилина. Назвіть номер поправки.

ЮРЧИШИН Я.Р., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Поправка 1 чітко врегульовує, що посадові особи юридичних осіб публічного права, а саме: керівники, члени наглядових рад, тобто ті, які несуть фінансово-розпорядчі функції, повинні декларуватися. Зараз цього немає в законопроекті, це розміто. І НАЗК, на жаль, має досить широку дискрецію і може ганятися за якимись рядовими працівниками, а в той самий час такі топи, і зараз ми маємо навіть справи проти них, просто банально приховують декларації. Давайте, нехай керівники АТ «Нафтогаз України», ПАТ «Укрпошта» тощо змушені будуть показати декларації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Анастасіє Олегівно, позиція комітету. Поправка відхилена комітетом.

РАДІНА А.О. Колеги, комітет цю поправку відхилив. Вона слухна, але для того, щоб вона працювала, потрібно насправді більше поправок, і визначити, наприклад, а що таке юридична особа публічного права. Бо у нас зараз кожна юридична особа сама для себе вирішує, вона публічна чи приватна. Тому комітет відхилив цю поправку, бо для того, щоб це регулювання запрацювало, потрібно значно більше поправок, яких, на жаль, подано не було.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Нам потрібно більше поправок, ми зрозуміли.

Народний депутат Юрчишин просить проголосувати поправку 1 свого авторства. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 246.

Поправку враховано.

Дякую.

Від фракції «Голос» – все? Так.

Тоді переходимо до поправок від фракції «Батьківщина». З кого почнемо? Сергію Володимировичу, може з вас?

Виступ Власенка – 7 хвилин, і далі будемо переходити до поправок. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане головуєчий. Шановні колеги, я пропоную зупинити політичні «кричалки» навколо законопроекту про декларування і поговорити не «факово», а фахово про нього.

Я скажу, може, пафосно, але ви знаєте, я декларуюся з 2002 року. Мої колеги по фракції «Батьківщина» роблять те саме. Ми в 2014 році голосували за цей закон. У нас немає з цим жодних проблем. Ми проходили перевірки нормально, як то кажуть, з нулем. Але, колеги, необхідно, щоб декларування було, знаєте, якимось *friendly*, тобто дружнім до декларанта, не такі, що людину саджають за реальні помилки у в'язницю (за помилки не можна саджати у в'язницю). Тут шановна колега із сусідньої фракції говорила про те, що хтось забуде щось задекларувати. Якщо ви забули задекларувати, вас не можна притягти до відповідальності, тому що йдеться про наявність умислу, коли ви приховали щось від декларування, тоді вас можна притягати.

Мені абсолютно незрозуміло, чому комітет не підтримав низку абсолютно технічних поправок. Зокрема, йдеться про абсолютно просту поправку. Колеги, якщо ви в одному розділі декларації вказали майно, а в іншому розділі декларації це майно чомусь не вказали, чому за це вас треба тягти до в'язниці? Якщо умовно в розділі щодо власності ви вказали належні вам корпоративні права, а не вказали їх у бенефіціарному розділі, то чому вас за це треба тягти у в'язницю? Це перше.

Друге. Якщо НАЗК видало роз'яснення стосовно шановної голови комітету, а я як декларант бачу, що це роз'яснення стосується і моєї ситуації, чому я не можу його використати? Чому я не можу застосувати те роз'яснення, яке вже було? Абсолютно технічне питання, яке до суті декларування не має ніякого відношення.

Третє. Дивіться, кожен із нас декларує своє майно, постійно, кожен рік. Умовно кажучи, хтось задекларував своє майно за 2016 рік, це майно ніяк не змінилося, воно як було, наприклад, квартира, так і залишилося: стільки-то метрів, за такою-то адресою. Ви цю саму квартиру декларуєте в 2017, 2018, 2019 і 2020 роках. Навіщо НАЗК перевіряти те, що вони вже перевірили? Навіщо це робити? Який сенс на цю квартиру, яку ви декларували п'ять років, кожен рік вимагати від вас підтвердні документи, якщо вже перевірка пройдена, якщо вже НАЗК сказало, що порушень по цьому об'єкту немає? Навіщо це робити, навіщо кожен раз вимагати від декларантів стоси паперів, які уже були предметом перевірки? Я думаю, що в цьому немає ніякої логіки. Єдине пояснення, яке я почув на засіданні комітету, це те, що нібито цим законопроектом ми лише відновлюємо декларування і ніяких змін ми не можемо робити.

Я ще раз підкреслюю, ми у фракції «Батьківщина» вважаємо, що декларування повинно відповідати декільком критеріям.

Перше – декларування повинно бути прозорим, тобто суспільство повинно розуміти і бачити статки чиновника.

А друге – це декларування повинно бути зрозумілим для декларанта. Я хочу нагадати, що йдеться не лише про 400 з хвостиком народних депутатів, а про 800 тисяч декларантів, включаючи депутатів сільських, селищних рад, сільських,

селищних голів тощо. Дуже часто вчора на засіданні комітету наголошувалося на тому, що всі декларанти – освічені особи і не мають права помилятися, але при цьому шановна пані голова комітету вчора разів п'ять сама помилилася. Тобто це абсурд. Колеги, за приховування злочинно набутого майна декларант повинен відповідати і тут немає жодних сумнівів. Але якщо декларант помилився, не повно щось відобразив несвідомо, то це не його відповідальність. За помилку до в'язниці йти не можна і не повинно бути законодавство таким, що за очевидну помилку декларант іде до в'язниці. Хоча при цьому, я ще раз зверну увагу, декларування повинно бути достатньо жорстким.

Я буду говорити про це пізніше, коли представлятиму окремі поправки, що НАЗК повинно надавати можливість декларантам вносити виправлення в декларацію, коли очевидно, що це помилка, що немає злого умислу на приховування цього майна і коли доведено, що це майно набуто в законний спосіб.

Тому, колеги, ми повинні говорити про те, що основна мета – це запобігання корупції. У нас є Національне агентство з питань запобігання корупції, а не якесь інше.

У мене залишилася ще 1 хвилина. Я хочу звернутися до тих, хто називає себе громадськими активістами чи якимось ще. Шановні або не шановні громадські активісти, коли ви всі ще пішки під стіл ходили, я вже заповнював декларацію, як і майже всі мої колеги з фракції «Батьківщина». У той момент, коли ви не платили податки власній державі, я особисто за останні чотири роки сплатив податків більше, ніж ваші всі центри протидії корупції разом взяті. Тому не вам нам розповідати якісь історії. Спочатку самі задекларуйтеся, сплатіть податки, зробіть для України хоча б щось, а потім бігайте і починайте цькувати народних депутатів та інших людей. Я ще раз підкреслюю: декларування повинно бути прозорим, зрозумілим, але воно повинно бути таким, щоб чиновник міг нормально і спокійно заповнити декларацію, нести відповідальність за злочинне приховування незаконно набутого майна, а не відповідати за очевидні помилки і дрібниці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ваші поправки. Назвіть номер, Сергію Володимировичу.

ВЛАСЕНКО С.В. Поправка 26. Це поправка про те, що якщо роз'яснення видано одному громадянину, а другий громадянин хоче цим роз'ясненням скористатися, то він має право це зробити додатково, не звертаючись до національного агентства. Якщо, умовно кажучи, комусь із колег роз'яснять, що будинок треба орендувати так, а я, заповнюючи свою декларацію, прочитаю і побачу, що це мій випадок, я просто можу скористатися цим роз'ясненням. Абсолютно технічне питання, яке точно жодним чином не впливає на питання Міжнародного валютного фонду, не впливає ні на що, але просто унеможливить

певні непорозуміння, я так м'яко скажу, в НАЗК, коли одному декларанту роз'яснюють одне, другому декларанту – інше. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету, Анастасіє Олегівно.

РАДІНА А.О. Колеги, комітет цю поправку відхилив, тому що вона навпаки дає можливість НАЗК чинити більше свавілля і давати вам одне роз'яснення, іншим – інше, а потім казати, це подібні правовідносини чи не подібні. Комітет вважає, що має бути один підхід, рекомендаційні роз'яснення, однакові для всіх. І ніяких індивідуальних роз'яснень, ніякої можливості для НАЗК вирішувати, подібні у вас правовідносини чи не подібні. Тому комітет цю поправку відхилив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Власенка про врахування поправки 26 його авторства та колеги Євтушка. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 224.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане головуєчий. У поправці 246 йдеться про те, що якщо ви вказали будь-яке майно в одному розділі і помилково не вказали його в іншому розділі декларації, то це не є злочин, бо ви це майно задекларували.

Я наводив приклад. Припустимо, хтось із вас є засновником підприємства. У вас є розділ про власність, де ви ці підприємства вказали. Також у вас є інший розділ про кінцевого бенефіціара, і ви помилково у цьому розділі ці компанії не вказали. Це не є злочин і вас не можна за це притягати до відповідальності. Якщо майно згадано в декларації, це означає, що ви його задекларували, і тут немає більше ніяких проблем. А далі під час перевірки всі необхідні документи ви подасте в НАЗК.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету, будь ласка.

РАДІНА А.О. Колеги, комітет цю поправку відхилив, тому що він запропонував загальне правило, що в разі можливості для множинного тлумачення норми антикорупційного законодавства має застосовуватися норма, яка є більш сприятливою для декларанта. Відповідно решту точкових норм комітет відхилив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Власенка про врахування поправки 246 авторства Власенка і Євтушка. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 247.

Поправку враховано.

Сергію Володимировичу, який номер поправки?

ВЛАСЕНКО С.В. Поправка 277. Вона стосується того прикладу, про який я говорив. Якщо ви майно декларуєте впродовж декількох років і воно у вас не змінюється: квартира 70 метрів, знаходиться там-то, ви її декларуєте п'ять років, якщо у вас її один раз перевірили, то не треба її перевіряти вдруге, втретє, вчетверте і вп'яте. Не треба декларанта примушувати підтверджувати те, що він уже підтвердив (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету, будь ласка.

РАДІНА А.О. Колеги, комітет цю поправку і так врахував редакційно, передбачивши, що НАЗК не може проводити повторну перевірку, крім випадків отримання нової інформації. Наприклад, що це може бути, колеги? Може бути рішення суду, можуть бути відповіді на міжнародне правове доручення і таке інше. Тому я прошу цю поправку залишити врахованою редакційно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Володимировичу, чи я правильно розумію, що ви пропонуєте повністю врахувати, так? О'кей.

Ставлю на голосування пропозицію Сергія Володимировича Власенка про врахування поправки 277, яка комітетом наразі врахована редакційно, повністю. Прошу голосувати.

«За» – 239.

Поправку враховано повністю. Яка наступна поправка?

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане головуєчий. Наступна поправка 290 про те, що якщо у вас виявили помилки в декларації, то НАЗК повинно надати вам можливість ці помилки виправити, а потім перевірити це на питання недобросовісності і все. І не мучити, і не пити вам кров. Прошу підтримати (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

РАДІНА А.О. Колеги, комітет цю поправку відхилив з однієї простої причини. Ця поправка повністю нівелює і адміністративну, і кримінальну відповідальність за брехню в декларації. Врахування цієї поправки, колеги, означатиме, що Європейський Союз не дасть позитивного висновку про

виконання рекомендацій. Ця поправка призведе до вето Президента і Верховна Рада буде винна у зриві домовленостей з Європейським Союзом. Це правда.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Власенка про врахування поправки 290. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 131.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка, Сергію Володимировичу. Колеги, закликаю до тиші в залі, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Я прошу поставити мені час спочатку, якщо можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, зараз представники монобільшості трошки заспокоються.

Будь ласка, Сергію Володимировичу, назвіть номер поправки.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую. Поправка 291. Колеги, я пропоную професійно підійти до дискусії. Я ще раз підкреслюю, не треба говорити, що хтось там знімає якусь кримінальну відповідальність. У НАБУ і НАЗК є всі можливості перевірити, є необґрунтовані активи – притягти до відповідальності, є брехня в декларації – притягти до відповідальності. Але не за помилки, я ще раз підкреслюю. Це величезна різниця.

Тому поправка 291 якраз регламентує питання, пов'язані з можливістю виправити помилки, а не уникати кримінальної відповідальності. Я ще раз кажу, я за те, щоб правоохоронні органи якісно і фахово здійснювали боротьбу з корупцією, а не чіплялися до депутатів сільських, селищних рад за 2-3 тисячі гривень і кричали, які вони борці з корупцією. Тому, колеги, якщо приховав – у тюрму, якщо помилка – то помилка.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

РАДІНА А.О. Колеги, комітет цю поправку відхилив з тих самих міркувань, що і попередню. Ця поправка руйнує відповідальність за декларацію. Ця поправка захищає корупціонерів. Ця поправка у разі її врахування призведе до негативного висновку Європейського Союзу щодо виконання Україною рекомендацій по боротьбі з корупцією. Я дуже прошу вас, колеги, в це не гратися. Комітет зробив збалансований текст. Прошу вас його не руйнувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Власенка про врахування поправки 291. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 129.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

І остання поправка.

ВЛАСЕНКО С.В. Поправка 407. Колеги, по-перше, я хочу подякувати всім, хто підтримав поправки. Я не буду просити підтримати поправку 407. Але у мене залишилася 1 хвилина. Хочу подякувати всім, хто професійно підійшов до цього питання. Я ще раз закликаю всіх не маніпулювати питаннями декларування. Насправді, декларування повинно бути, чиновник повинен бути прозорий. Але за помилки не можна людину кидати у в'язницю. Розумієте? Якщо приховав – у в'язницю.

І я хотів зазначити, за всієї поваги до пані голови комітету, комітет не прийняв збалансоване рішення. Комітет не врахував ті домовленості, які були на засіданні робочої групи, що була створена за розпорядженням Голови Верховної Ради. Комітет вчора трохи маніпулював, я так м'яко скажу, певними рішеннями. Тому давайте також будемо чесними і відвертими.

Ще раз хочу подякувати всім, хто підтримав поправки. Ми зробили декларування хоча б трошки більше *friendly* до декларантів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Далі поправки від фракції «Батьківщина».

Крулько. Одна поправка, так? Дві поправки.

КРУЛЬКО І.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Дайте мені, будь ласка, 3 хвилини на дві поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, 3 хвилини – дві поправки.

Крулько. Будь ласка, назвіть номери поправок.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги народні депутати! Хочу нагадати, що не цей склад парламенту зараз героїчно встановлює декларування в країні. Минулий склад парламенту прийняв закон про визначення порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Мета декларування, яке було введено в Україні, не полягала в тому, щоб посадити всіх депутатів і чиновників за ґрати, а в тому, щоб українське суспільство бачило, який чиновник за що живе і скільки коштів він має. Публічність і відкритість – це була ключова вимога, коли ми приймали цей закон.

Я не хочу, щоб ті органи, які покликані бути сервісними органами для того, щоб запобігати корупції, якимось чином отримували повноваження і перетворювалися на каральні органи.

Ми не маємо діяти разом так, щоб цей законопроект визначався як нібито подання декларації виключно депутатами, тому що такі наративи постійно лунають. Йдеться про те, що всі ті чиновники, які отримують оплату від платників податків, повинні показувати, за що вони живуть і який ведуть спосіб життя. Ось це наша ключова задача, яку ми маємо виконати.

Фракція «Батьківщина» послідовно підтримувала і буде підтримувати подання декларацій тими суб'єктами, які уповноважені на виконання функцій держави. Але у мене виникає запитання. Скажіть, будь ласка, дорогі колеги, а чому ми з вами не пішли навіть на простий крок і не залишили можливості депутатам місцевих рад, де проживає менше 10 тисяч виборців, не подавати декларації. Це депутати-мажоритарники в маленьких селах, маленьких ОТГ, які складають депутатські мандати. Це системна ситуація. У мене є відповідні поправки, я хочу, щоб ми до них дослухалися. Хоча б ті депутати з населенням в ОТГ менше 10 тисяч не мусять подавати декларації. Вони не отримують жодної копійки коштів платників податків з державного бюджету і вони записані в цьому законопроекті.

Зараз я прокоментую поправку 27.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, поправка 27. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Дякую. Поправка 27. Я хочу, щоб всі дуже уважно послушали. Це та поправка, яка перегукується з поправкою, яку запропонував мій колега Сергій Власенко, і вона набрала 224 голоси.

Про що ця поправка? Вона про те, що якщо Національне агентство з питань запобігання корупції дало роз'яснення у питанні стосовно когось із декларантів, це роз'яснення негайно розміщується на веб-сайті і потім наступний декларант, маючи це роз'яснення, може його використовувати у своїх правовідносинах, як це буває в суді, коли ти береш рішення суду і потім його можеш використати як доказ під час розгляду іншої справи. Це абсолютно логічне і правильне рішення. Нам не вистачило всього два голоси, щоб це зробити. Шановні колеги, коли ви будете мати питання щодо власних декларацій і у вас буде відповідне роз'яснення когось із колег, ви не зможете його використати, якщо ми цю поправку не приймемо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Крулька про врахування поправки 27. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 220.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка, Іване Івановичу, чи все?

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, в мене є поправки 5 і 9. Вони однакові і стосуються декларування депутатів місцевих рад (це маленькі громади, де проживає менше 10 тисяч виборців), які не отримують жодної копійки з державного бюджету, працюють у своїх місцевих громадах і приймають рішення, які не впливають на рішення всієї держави. Я прошу дослухатися до цього, позбавте їх необхідності подавати декларації. Ці люди і так, знаєте, не мають великого задоволення від того, що мусять приходити на сесії, так ще й мають подавати декларації. Я вважаю, що ми маємо прийняти таке рішення для того, щоб подивитися позитивно на наші органи місцевого самоврядування в громадах, де менше 10 тисяч виборців.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Івана Івановича Крулька про врахування поправки 5. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 102.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Кабаченко, 3 хвилини. Три поправки. Назвіть номери.

КАБАЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Поправки 138, 345 і 406.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви всі три пропонуєте поставити на голосування?

КАБАЧЕНКО В.В. Так, всі три поправки пропоную поставити на голосування для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Тоді по черзі.

КАБАЧЕНКО В.В. Для врахування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По 1 хвилині на поправку. Так?

КАБАЧЕНКО В.В. Так. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 138. Будь ласка, 1 хвилина.

КАБАЧЕНКО В.В. Поправка 138 про справедливість. Вона дуже проста. У ній пропонується, щоб іноземці, члени наглядових рад державних компаній, державних підприємств, державних організацій, які сьогодні працюють в Україні,

також декларувалися. Я вважаю, що ця поправка є дуже справедливою, що жоден із іноземців, які сьогодні працюють в Україні, не підтвердив свою ефективність і співрозмірність тих заробітних плат, які вони отримують в кінцевому результаті. Тому ця поправка про те, щоб іноземці, які працюють в Україні на державних посадах, які входять до складу наглядових рад державних банків і далі за переліком, також мали право декларуватися і робили це обов'язково. Так само як це роблять інші суб'єкти декларування.

Дякую за підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Кабаченка про врахування поправки 138. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 89.

Поправку не враховано.

Наступна поправка 345.

Кабаченко. Будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. Поправка 345 про послідовність. На сьогодні чинна норма закону передбачає, що абсолютно всі декларації подаються строком до 1 квітня. Тому цією поправкою пропонується, щоб декларації за 2021 і 2022 роки були подані в строк до 1 квітня 2024 року, так само, як і декларації за 2023 рік. Тому ми маємо виконувати чинні норми закону України, які говорять про те, що декларації подаються до 1 квітня наступного за звітом періоду.

Дякую за підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Кабаченка про врахування поправки 345. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 116.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 406.

КАБАЧЕНКО В.В. Дякую. Поправка 406 про таке. В редакції проекту закону, яку ми розглядаємо сьогодні, дуже чітко прописано, що дозволяється не декларувати місце проживання членів родини суб'єкта декларування, якщо ці особи проживають десь за кордоном. Я хочу всім нагадати (перш за все нагадую це собі), що війна на сьогодні в Україні, не десь там за кордоном, тому виглядає логічним підхід, що суб'єкт декларування самостійно вирішує під час дії воєнного стану, чи хоче він декларувати місце проживання членів своєї родини чи не хоче.

Дякую за підтримку. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету, будь ласка.

РАДІНА А.О. Колеги, комітет цю поправку відхилив, бо вона категорично суперечить домовленостям з Міжнародним валютним фондом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Кабаченка про врахування поправки 406. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

«Батьківщина» все, так? Дякую. Щодо поправок, я маю на увазі. Завершили розгляд поправок. Дай Боже нашій фракції «Батьківщина», щоб ніколи не було «все».

Від депутатської групи «Партія «За майбутнє» – Скороход. Чотири поправки. Будь ласка.

Поправка 243.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, у поправці 243 пропонується передбачити, що відомості про об'єкт декларування, який належить на праві власності третій особі, і відповідно до вчиненого правочину, перебуває у володінні або користуванні суб'єкта декларування або члена його сім'ї, зазначаються у випадку, якщо правочин вчинено за домовленістю із суб'єктом декларування або членом його сім'ї, та суб'єкту декларування відомо про вчинення такого правочину.

Колеги, це коли на вас видають доручення, а ви не знаєте про те, що відбувається з майном. Так от, для того, щоб ви не несли відповідальність за недекларування, я пропоную прийняти таку поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Скороход Анни...

Позиція комітету, будь ласка.

РАДІНА А.О. Колеги, комітет цю поправку відхилив, бо це також категорично суперечить домовленостям з Міжнародним валютним фондом і дає можливість приховувати майно, яке перебуває в користуванні.

Тому я прошу, колеги, цю поправку не підтримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Скороход про врахування поправки 243. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 100.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 247.
Скороход. Будь ласка.

СКОРОХОД А.К. Поправка 247 аналогічна поправці Сергія Власенка, яка була щойно проголосована, тому я її не пропоную враховувати, але хвилиною скористаюся.

Колеги, ви знаєте, якщо ми говоримо про професійність, то нам багатьом треба мати настільну книгу «Теорія держави і права» для того, щоб не версти нісенітницю з трибуни Верховної Ради. Якщо ви не розумієте, в чому різниця між поняттями, то треба повернутися в альма-матер і вивчити теорію держави і права. Бо просто є такі питання сьогодні, що ви навіть не розумієте про що йде мова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступна поправка 264. Пропонуєте ставити її на голосування?

СКОРОХОД А.К. Вона також врахована в іншого автора.
Поправка 289.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Поправка 289. Будь ласка.

СКОРОХОД А.К. У цій поправці говориться про те, що ви можете виправити помилки. Це не про те, що ви звільняєтеся від відповідальності за правопорушення, але питання правопорушення і питання помилки – це різні речі.

Тому пропоную все-таки надати всім нам і ще мільйонам декларантів можливість виправляти помилки. Прошу підтримати дану поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття поправки 289...

Позиція комітету? Будь ласка.

РАДІНА А.О. Колеги, комітет цю поправку відхилив, тому що вона також руйнує систему відповідальності. Вона не про помилки, а про те, щоб не нести відповідальності. Вона суперечить нашим зобов'язанням перед Міжнародним валютним фондом і Європейським Союзом. Я прошу цю поправку, колеги, не підтримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію про врахування поправки 289 народного депутата Скороход Анни Костянтинівни. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 124.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наскільки я розумію... Ще одна? Будь ласка.

СКОРОХОД А.К. Ви знаєте, я пропоную поставити на голосування для врахування поправку 264 повністю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

СКОРОХОД А.К. Я пам'ятаю як «слуги народу» бігали тут по залу в футболках «Маю право на помилку». Так-от, пані Радіна, я вам пропоную почитати в теорії держави і права визначення, що таке помилка, а що таке правопорушення, і не прикривати свою некваліфікацію питанням Міжнародного валютного фонду, бо в нас все прикривається або Міжнародним валютним фондом, або Європейським Союзом. А це просто питання професійності чи непрофесійності і знання елементарних понять теорії держави і права.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Скороход Анни Костянтинівни про врахування поправки 264. Прошу голосувати. «За» – 135.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Все, Анно Костянтинівно? Добре.

Далі поправки від фракції «Слуга народу».

Микиша, дві поправки. Поправка 30? Поправка 53?

МИКИША Д.С. Так. Дякую, Олександр Сергійовичу. Колеги, ми боремося з корупцією, але ж давайте не сходити з розуму. Я вам нагадую, що зараз йде війна і у нас воєнний стан. До чого тут декларування військовослужбовців? Моя поправка говорить про те, що декларуватися зобов'язані виключно керівники всіх підрозділів сектору безпеки і оборони. Це Міністерство оборони, Міністерство внутрішніх справ, Національна поліція тощо, а також всі військовослужбовці, які працюють в ТЦК, та ті, хто є закупівельниками, а інші військовослужбовці звільнені від декларування. Давайте не сходити з розуму, щоб під час війни ті, хто нас зараз боронять, показували, яке в них майно, де в них живуть діти, сім'ї і вказували адресу. Давайте вже з антикорупцією не запливати за буйки, як-то кажуть.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

РАДІНА А.О. Колеги, комітет цю поправку відхилив, і я прошу її не підтримувати, бо військовослужбовцям комітет запропонував редакцію, погоджену із Генеральним штабом. Я прошу її не розбалансовувати і цю поправку відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Микиші Дмитра Сергійовича про врахування поправки 53. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 167.

Поправку не враховано.

Поправка 365, Дмитре Сергійовичу?

МИКИША Д.С. Так, поправка 365. Якщо тут військовослужбовців вже не підтримують... Я в цій поправці пропоную не вказувати адресу, де ви проживаєте. Так, ви зобов'язані будете вказати абсолютно все ваше майно, всі ваші кошти, всі ваші фінанси, акції, все інше, але де проживаєте вказувати не потрібно. І це якраз про це поправка. Давайте все-таки не забувати, що зараз йде війна, хто забув, і безпека повинна бути на першому місці. Я вам нагадаю, чому ми взагалі закривали декларації – якраз через безпекові питання. Що змінилося за півтора року? Що, в когось закінчилася війна? Ні, вона йде і безпекові питання повинні залишатися і бути актуальними. Ви представляєте народ і найвищий законодавчий орган. Якщо завтра вас не стане, то хто буде це робити? Знову прийдемо до диктатури чи до чогось ще? Буде Кабінет Міністрів керувати? Він вже накерував.

Дякую. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Микиші про врахування поправки 365. Комітетом вона відхилена.

Перепрошую, позиція комітету.

РАДІНА А.О. Колеги, комітет цю поправку відхилив. Я прошу вас її відхилити, тому що вона призведе до розбалансування редакції, яка дозволяє захистити приватну інформацію про місце перебування членів сім'ї за кордоном.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Микиші про врахування поправки 365. Вона комітетом відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 145.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Член фракції «Слуга народу» Радіна Анастасія Олегівна хоче запропонувати дві поправки. Чи одну? Дві. Будь ласка.

Поправка 371.

Радіна. Будь ласка.

РАДІНА А.О. Доброго дня, шановні колеги, ще раз! Я дуже вас прошу підтримати поправку про відкритий доступ до реєстру декларацій. Це те, чого від нас очікують люди. Ми маємо і зобов'язані людям це показати. Люди збирають гроші на дрони, на зброю, на армію. Наш обов'язок показати, чим живе в цей час

високопосадовець, і відкрити доступ до реєстру декларацій, не ховатися. Це не призведе до відкриття декларацій військових, це стосуватиметься лише цивільних. Прошу підтримати поправку 371.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тепер позиція комітету.

РАДІНА А.О. Колеги, комітет цю поправку врахував частково в іншій редакції. Я прошу цю поправку врахувати повністю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Повне врахування.

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Радіної про врахування поправки 371 повністю. Прошу голосувати.

«За» – 199.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка 450... Ні? Добре.

Покажіть по фракціях і групах.

Далі переходимо до поправок для врахування.

Дмитро Олександрович Разумков. Називайте номери.

РАЗУМКОВ Д.О. Замість трьох поправок 148, 366 і 454 дайте 2 хвилини, а потім я виступатиму щодо поправок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 2 хвилини.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Шановні колеги, ніхто точно не буде сперечатися з тим, що все повинно декларуватися. Все повинно декларуватися, і ті, хто заробив мільйони під час війни на державному бюджеті, на армії, на закупівлях, мають понести покарання. Насправді декларування буде лише частиною цього, тому що декларування і незаконне збагачення – це різні речі. Але, тим не менш, я впевнений, що більшості високопосадовців ховати не буде чого, а от декому треба буде сильно приховати. Ви сьогодні згадуєте про те, хто де живе, за кордоном, не за кордоном тощо. А в мене запитання: чому комітет так ховав цей законопроект? Чому вчора на засіданні комітету не були запрошені народні депутати – автори поправок? Запитання до голови комітету. Це перше.

Друге. Чому порівняльна таблиця з'явилася лише зранку? Як ви ставитеся до своєї роботи? Ви зараз розповідаєте про те, як треба декларуватися, як треба бути відкритими, як треба бути професійними? Але спочатку професіоналізм треба покласти на себе і продемонструвати свою ефективність як народного депутата, як голови комітету, тому що це відбувається тишком-нишком.

Що ви туди заехали? Те, що захотіли. А що не заехали? Не заехали туди радників Офісу Президента. Ви головою не крутіть тут. Ви запросили депутатів?

Покажіть мені. Я готовий відповідати за свої слова, а ви навряд чи і не лише щодо цього законопроекту, а в цілому щодо антикорупційної діяльності. Але до цього прийде час, а поки що давайте відкривати декларації, а я «пройдуся» по поправках, які ви також відхилили, хоча вони абсолютно логічні. А скажіть, будь ласка, Анастасіє Олегівно, чому не запросили народних депутатів? Чого ви боялися і що приховуєте?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

РАДІНА А.О. Позиція комітету щодо чого? Не названа поправка.

На засіданні були присутні щонайменше десяток інших народних депутатів з інших комітетів, і в них чомусь не було проблеми прийти. Чому не прийшли ви, я не знаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Поправка 18 буде, Олександрє Сергійовичу. Але голова комітету бреше. Народні депутати туди прийшли тому, що про це дізналися, а не тому, що ви запросили. Перестаньте казати неправду людям.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 18. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, поправка передбачає збереження чинної норми про надання можливості НАЗК видавати роз'яснення з питань антикорупційного законодавства. Про це сьогодні багато говорили. Та редакція, яка запропонована, взагалі прибирає нормальне тлумачення надання роз'яснень. Фактично кожного разу ми будемо стикатися з рекомендаціями. За рекомендації Національне агентство з питань запобігання корупції відповідальності нести не буде. Ми повинні прийти до прецедентного права в цьому плані, коли є роз'яснення, воно буде розповсюджуватися на всіх, починаючи від народного депутата України, завершуючи найнижчим чиновником, який має декларуватися.

Тому я дуже прошу всіх підтримати поправку 18.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Дмитра...

Анастасіє Олегівно, вам є що сказати Дмитру Олександровичу?

Будь ласка, позиція комітету.

РАДІНА А.О. Колеги, комітет відхилив цю поправку з однієї простої причини. Комітет зафіксував, що роз'яснення НАЗК має бути рекомендаційним. Інакше НАЗК буде вам створювати 238 різних правил декларування сьогодні і ще 300 завтра. Ви цього хочете? Має бути рекомендаційне роз'яснення, щоб не було зловживань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Разумкова Дмитра Олександровича та колег про врахування поправки 18. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 182.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Яка наступна поправка, Дмитре Олександровичу?

РАЗУМКОВ Д.О. Поправка 51 передбачає, що військовослужбовці будуть подавати декларацію до 1 квітня року, наступного за роком, у якому припинено або скасовано правовий режим воєнного стану. При цьому в загальному порядку подають декларації керівники військових формувань та їх заступники, працівники військкоматів, військовослужбовці, що займаються закупівлями. Треба дати доручення Кабінету Міністрів вивчити це питання про доцільність і точність цього переліку.

Ви знаєте, ви розповідали про комітет, як хто має декларуватися, а я вам наступного разу пропоную поїхати, наприклад, в Гуляйполе або в Часів Яр, там провести засідання комітету, поспілкуватися і, можливо, заповнити свою декларацію. У вас на це буде час, головне спокійно, ніхто вас не буде відволікати.

Тому, шановні колеги, давайте поважати наших захисників і дамо їм можливість і час задекларуватися. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

РАДІНА А.О. Колеги, комітет цю поправку відхилив саме тому, що вона не враховує всі інтереси військових. Тут нічого немає про полонених, тут нічого немає про поранених, тут нічого немає про тих, хто на лікуванні, коли їм подавати декларації (пане Дмитре, про них, будь ласка, також згадайте). Прошу цю поправку відхилити і залишити редакцію комітету, яка враховує всі категорії військовослужбовців і яка погоджена з Генеральним штабом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Поправка 51 народного депутата Разумкова і колег. Комітетом відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 133.

Рішення не прийнято.

І остання поправка? Ще?

РАЗУМКОВ Д.О. Так, поправка 46. Я не буду наполягати на її голосуванні. Анастасіє Олегівно, ви не перекладайте зі здорової голови на хвору. Те, що там немає поранених, полонених, тих, хто зникли безвісти, це не моя, це ваша провина, що ви так неефективно ставитеся до своєї роботи. Давайте залишимо ту поправку, яку ви зробили, а для військовослужбовців, які сьогодні знаходяться

на фронті, зробимо так, як запропонували ми з командою міжфракційного депутатського об'єднання «Розумна політика».

Наступна поправка. Олександр Сергійовичу, спочатку, якщо можна, дайте час, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Поправкою 326 пропонується не вносити до реєстру корупціонерів осіб, які вперше притягнулися до адміністративної, дисциплінарної або цивільно-правової відповідальності за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень.

Ви хочете, можете звідси прибрати народних депутатів, але у нас дуже велика кількість людей, які декларуються на абсолютно різних рівнях. Коли вони попадають до такого реєстру, то інформація про них там залишається назавжди. Навіть я спілкувався в залі з колегами з вашого профільного комітету і представниками громадського сектору, то вони не проти цієї поправки. Тому давайте попідключимося про людей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Дмитра Олександровича Разумкова про врахування поправки 326 авторства Разумкова. Вона комітетом відхилена. Він просить її врахувати. Прошу голосувати.

«За» – 156.

Рішення не прийнято.

Який номер поправки? Разумков.

РАЗУМКОВ Д.О. Поправка 338. По-перше, поправка пропонує забезпечити взаємодію між всіма реєстрами та Єдиним державним реєстром декларацій. Ми про це говорили з НАЗК. Вони вважають, що максимальна кількість інформації має затягуватися туди автоматично. Я тут підтримую голову НАЗК, керівництво НАЗК і вважаю, що це було правильно. Як тільки це зроблять, я думаю, що декларування треба буде запускати в повному обсязі. Це дасть можливість максимально ефективно, прозоро і швидко декларуватися всім на будь-яких рівнях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

РАДІНА А.О. Колеги, комітет цю поправку відхилив. Ця поправка сформульована непрофесійно, на жаль, тому що термін «електронні публічні реєстри» звужує обсяг інформації порівняно з тим, що НАЗК вже надає в довідках. Комітет запропонував значно більш широке формулювання для того, щоб справді охопити всі інформаційно-телекомунікаційні системи, реєстри, бази

даних, в яких є інформація, потрібна для декларації. А ваша поправка звужує це. Тому прошу цю поправку відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Дмитра Олександровича Разумкова про врахування поправки 338 авторства Разумкова та колег. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 100.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Дмитре Олександровичу, все?

РАЗУМКОВ Д.О. Остання поправка 462, але я не пропонуватиму ставити її на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

РАЗУМКОВ Д.О. Анастасіє Олегівно, з ваших виступів виходить, у вас кругом всі винні, кругом всі непрофесійні, щось звужують, щось якось не так роблять. У вас ніколи не виникало питання: чому так багато запитань до вас як до голови комітету, до вашої роботи, до ваших законопроектів, до якості того, що ви вносите в зал? Чому так багато запитань у людей в залі, у людей на вулиці? Я думаю, що прийде час і треба буде на це відповідати, і вам про ваше декларування, про всі статки тут, за кордоном тощо. Так, я про котика пам'ятаю, дякую.

Дякую, Олександрє Сергійовичу. У мене закінчилися поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправки для врахування закінчилися. Була ініціатива на підтвердження.

Герасимов. Поправка на підтвердження. Будь ласка, Артурє Володимировичу, назвіть номер поправки.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Олександрє Сергійовичу, поправка 153 на підтвердження.

У мене таке прохання. Шановні колеги, вам тут з трибуни зараз сказали, що мої колеги Іра Геращенко, Вікторія Сюмар і Володимир Ар'єв говорили неправду, що там немає радників. Зачитую дослівно текст поправки 405 Іри Геращенко з колегами: «...радники, помічники Президента України, посади яких належать до патронатної служби та які обіймають їх на громадських засадах, а також радники, помічники Офісу Президента України, Керівника Офісу Президента України, Прем'єр-міністра...».

У поправці Володимира Ар'єва чітко написано, що мають декларуватися радники, слово «радники» присутнє. Тому, чесно кажучи, я не розумію, як можна довіряти людині, яка просто каже відверту брехню з трибуни.

А поправку поставте на голосування для підтвердження. І буду вдячний, якщо ми поставимо ці поправки на переголосування: поправку 405 Геращенко і поправку 8 Ар'єва.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я, на жаль, не володію технікою поставки поправок на переголосування. Це якесь інше знання, воно мені поки невідомо.

Позиція комітету, а потім проголосуємо поправку 153.

РАДІНА А.О. Колеги, вас інформували, що у вашій поправці написано, що подається декларація в однині за весь період перебування на посаді. Я вас інформую, що такої декларації не існує. Неможливо виконати норму, про яку ви говорите. Будь ласка, підходьте професійно до підготовки ваших поправок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви пропонуєте поставити на голосування поправку 153, Артуре Володимировичу, чи ні? Добре, не ставимо.

Колеги, переходимо до голосування, якщо немає більше поправок на підтвердження. Артуре Володимировичу, займіть, будь ласка, своє місце, бо ви зараз пропустите голосування (*Шум у залі*).

Хто ще пропонуватиме поправки на підтвердження? Іонова?

Бондар. Номер поправки? (*Шум у залі*).

Іонова – о'кей, потім – Бондар.

ІОНОВА М.М. Добре. Я пропоную поставити на голосування для підтвердження поправку 281, яка врахована.

Але хочу повторити з цієї трибуни. Мені дуже прикро, що до військових – один підхід, а до позаштатних радників Офісу Президента, на жаль, – інший. Ви знаєте, хотілося б, щоб ви такою запальною антикорупціонеркою були і стосовно позаштатних радників Офісу Президента. Тому що наші міжнародні партнери якраз, довіряючи вашим словам, хотіли б також бачити однаковий підхід до всіх людей, особливо тих, які приймають рішення, які виробляють політику, які інформаційно її коментують. Знаєте, з однієї сторони, ми змушуємо декларуватися жінок – депутатів сільських рад, місцевих рад, а позаштатних радників Офісу Президента не змушуємо. Тому дуже прошу, щоб ви так само були...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар. Назвіть номер поправки.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий

округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Поправка 20. Шановні колеги, я хочу підтримати своїх колег, які сказали, що не це скликання парламенту приймало закон про електронне декларування. Про відкритість ми також весь час говорили і готові були за це голосувати.

Багато хто з колег пам'ятає, як тут, біля Верховної Ради, стояв так званий детектор брехні. Мало того, я єдиний, фактично перший, хто зайшов у цей «детектор брехні» і пройшов його. Другим його запропонували керівнику монобільшості, який сказав, що це є все фуфло і буквально через пару днів прибрали цю будку. Тому те, що сьогодні відбувається з військовими, які мають декларувати, а радники Офісу Президента не мають, це повна профанація.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Є ще поправки на підтвердження? Можемо переходити до голосування? Добре.

Будь ласка, підготуйтеся, колеги (*Шум у залі*).

Ми вже обговорюємо поправки на підтвердження, Владлене. У вас на підтвердження? Добре, п'ять поправок на підтвердження.

Давид Георгійович Арахамія, п'ять поправок від вашої фракції на підтвердження.

Неклюдов, 1 хвилина. Будь ласка, назвіть номер поправки.

НЕКЛЮДОВ В.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Назвіть номер поправки.

НЕКЛЮДОВ В.М. Я пропоную поставити на голосування поправку 313 для підтвердження. Це важлива поправка. По-перше, хочу подякувати пані Анастасії за радість простого депутатського спілкування. Якщо б не вона, не було б такого великого регламентного екстазу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона відхилена, пане Неклюдов. Ми зараз говоримо про підтвердження поправок. Знайдіть якусь враховану поправку.

НЕКЛЮДОВ В.М. Дякую Давиду Георгійовичу, що він все так зробив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Переходимо до голосування, колеги.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України про визначення порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого

самоврядування, в умовах воєнного стану» ([№ 9534](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 329.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено.

Дякую всім за результативну роботу.

Покажіть по фракціях і групах.

Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

Разом до перемоги! Слава Україні!